





## Tito

DÜNYA görüşleri ister komünizme, isterse kapitalizme yaslanmış olsun, öyle kişiler vardır ki, ölümleri uluslararası bir olay haline gelir, dünyada bir boşluk doğar, yüz milyonlarca insan bu boşluğu ta yüreklerinde hissediyor. Mustafa Kemal, Lenin, Mahatma Gandhi, J.Stalin, De Gaulle, Ho Chi Minh, Mao Zedung... bu tür kişilerdendir, Mareşal Tito da aynı kategoriye girer.

Mustafa Kemal'i Mustafa Kemal yapan, olağanüstü ters koşullara rağmen, haklı bir davaya sımsıkı sarılma cesareti ve bu dava etrafında en geniş güçleri birleştirme yeteneğiydi. Aynı özellik Mahatma Gandhi'de de vardır, Lenin'de de De Gaulle'de de, Mao Zedung'ta da, Stalin'de de, Ho'da da ve Tito'da da...

Büyük liderlerin kimileri ölümlerine dek, haklı zemin üzerindeki birleştirici, mücadeleci kişiliklerini korumuşlar, kimileri zaman zaman zaaf göstermişlerdir. Tito, zaaf göstermeyenler arasında yer alıyordu. O, Alman faşizmine karşı sadece halkın birleştirip bağımsız Yugoslavya'nın mimarı olmakla kalmadı, aynı zamanda, ülkesinin sınırları içindeki beş ulustan halkların birlik ve kardeşliğini korudu, uluslararası planda siper devlet hegemonyacılığına karşı çetin bir mücadele verdi, Rusya'nın bağlantısız ülkeleri dümenusuna çekme manevralarını boşa çıkardı...

Mareşal Tito öldüğünde seksen yedi yaşındaydı, ama yine de erken geçti bu dünyadan. Çünkü özellikle şu sıralar, dünyamızın Titoları o kadar çok ihtiyacı var ki...

## AP'nin kirli amaçları

Bizim Aydınlar, AP'nin gizli belgelerini yayınlamakla önemli bir görevi daha yerine getirdi, önemli bir yaraya daha neşter attı. Belgeleri okurken, herhalde çokları gibi, ben de acı acı güldüm, güle güle düşündüm... Şu işe bakalım hele! AP'nin bilmeden hangi ilçesinin başkanı, alıyordun eline kalemi, Sultan Hamit misali "ferman" çıkarıyor!

Falancaya falıncaya dehşetli gitsin, fişmekancıyı terfi ettirelim...

Şimdi bir düşünün, AP'nin ilçe teşkilatlarının sayısını göz önüne getirin. Her ilçe teşkilatının sekiz-on kişilik bir siyasetçi listesi hazırladığını varsayın. Ne demektir bu? Bu demektir ki, çiğberi beş para etmez kişilerin buyruğu ile on binlerce memur, doğudan batıya, kuzeyden güneye sürükleniyorlar ülkemizin içinde... Binlerce kilometrelik yollar... Ev boşaltmalar, ev aramalar... Eşlerin ayrı düşmesi, çocukların perişan olması... Parasızlık, yokluk, hastalık...

İşkence sadece tabanlara kızlık sopası vurmakla ya da elektrik şoku ile olmaz, bu da bir işkencedir, hem de en eğreç türündendir!

Ben kendi adıma, AP içindeki dürüst unsurların büsbütün tükendiğini sanmıyorum. Eğer bu inancım doğru ise, on binlerce dargelirli memura reva götülen bu haksızlığa, bu işkenceye başkaldırmanın tam sırasıdır. Hem de herkesten önce... Çünkü, ortaya saçılan kirli amaçları, AP'li Ahmet'le Mehmet'in değil, tüm AP'nindir!... Ve pisiğe sahip çıkmamak her dürüst insanın en doğal hakkıdır...

## Türk-İş gücünün bilincinde mi?

Türk-İş yetkilileri şu sıralar tam bir "dostlar alış-verişte görün" havası içindedir. Uyan mektupları kaleme alıyorlar, parti liderleriyle görüşüyorlar, hükümete sireler tanyorlar ve sık sık yitirilen bir efenlemler:

Yakında eylem yapacağız...

Türk-İş yetkililerinin laflarıyla işleri bitişe, sorun yok; herkes hak verecek. Ama alışıldığı kadıyla Türk-İş yetkilileri laftan işe vakit bulamıyorlar! Buradan şöyle bir sonuç çıkar: Türk-İş yetkilileri, ya başında buldukları kuruluşun gücünü hesaplama becerisinden yoksunlar, bu yüzden dostlar alışverişte görsün havası içindedir, yahut, güçlerinin bilincindedir de işçi sınıfının çıkarlarını korumaya niyetleri yok...

Acaba hangisi?

## HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

## Çocuk felci (Polio)

Zaman zaman topallayan veya koltuk değnekleri ile yürüyen çocuklar gözümüze çarpıp toplumuzumuzda. Arkadaşları ile oynarken, yürürken, gezerken onlara tam bir uyum sağlayamamanın ezikliği içindedir. Sorarız "ne oldu?" diye. Çocuk felci geçirmiş küçükler derler.

Çocuk felci Polio virüsleri ile oluşan bazen felçle bazen de felç olmaksızın sonuçlanan bir ateşli hastalıktır.

Dünyanın her tarafında görülmesine rağmen gelişmekte olan ülkelerde genel sağlık koşullarının yetersizliği nedeniyle daha sık rastlanır. Ancak gelişmiş ülkelerde de görülme yüzdesi o kadar az değildir.

Hastalık kaynağı insandır. Hasta insanın boğaz salgısı ve dışkıları ile etrafa yayılır. Hasta kişi ile doğrudan ilişki veya onların çıkardığı dışkılarla kirlenmiş su ile sağlamlara bulaşır. Nadiren hastalık etkeninin bulduğu sığır ile de geçebilir. Genellikle 1 hafta 10 günlük bir kuluçka süresinden sonra ateş, baş ağrısı, mide-barsak bozuklukları, vücutta halsizlik kırıklık, ense sertliği gibi belirtilerle kendini gösterir. Bazen de felçle sonuçlanabilir. Felç genellikle ayaklarla ortaya çıkar.

Felç gerek hasta gerekse çevresi için hem tıbbi, ruhsal hem de sosyal bir sorun yaratacağı için bu hastalığa karşı, olmadık önlemler almak en akıllı yol olur.

Çocuk felcine karşı etkin aşular elimizde mevcuttur. Gerek ağız yoluyla gerekse enjektörle vurularak uygulanan aşular ülkemizde hastalığın görülme oranını önemli ölçüde azaltmıştır.

Bebeklere 6. aydan itibaren çocuk felci aşısı uygulanabilir ve 6-8 hafta ara ile 3 defa uygulanır. Okul zamanı veya salgın tehlikesi karşısında aşılama tekrar edilebilir. Ağız yoluyla uygulanan aşular şekere veya meyva suyuna damlatılarak verildiği için iğne şekline kıyasla daha pratiktir.

Aşılanmanın yanısıra halkın genel vücut ve çevre temizliğine uyması, yiyecek-içecek maddelerinin temizliği, tuvalet temizliği, kanalizasyon sisteminin durumu, içme-kullanma sularına kanalizasyon suyu sızmasının önlenmesi hastalığın bulaşmasına yardımcı olduklarından karasineklerle mücadele hastalığın görülme oranını önemli ölçüde etkiler.

Her hastalıkta olduğu gibi çocuk felcinde de halk sağlığı ve koruyucu hekimliğin önemli tekrar karşımıza çıkıyor görüldüğü gibi.

Ağızdan şekere vs. damlatılarak uygulanan basit bir aşılama ile ilerideki uzücü sonuçlar doğurabilecek hastalığın oluşumu engelleniyor. Hastalık olduktan sonra tedavisi, kalın sakatlıkların fizik tedavisi vs. yollarla gerçekleştirilmeye çalışılması ne kadar uzun, yorucu pahalı ve bazen de istenilen sonuçları veremeyen bir yöntem değil mi?

Aşının genel bir tehlikesi yoktur. Atçılı hastalık geçirenlere iyileşinceye kadar uygulanamaz. Yalnız aşıdan 15 gün evvel ve 15 gün sonra ağız, boğaz ve burun aşılanmasından önce çekimden kaçınmak gerekir.

## KONU: ÜNİVERSİTELERARASI SEÇME SINAVLARI

Prof. Dr. Altan Günalp

Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı

GÜNÜN KONUĞU

Konuşan: Hamdullah Yanık

"KALABALIK BİR ADAY KİTLESİ İÇERİSİNDE GERÇEKTEN İYİ OLANLARI SEÇEBİLMEK İÇİN SINAVDA SORULAN SORULARIN SAYISINI ARTIRMAK GEREKİYORDU. SORU SAYISINI ARTIRMAK İSE, SINAV SÜRESİNİ ARTIRMAKLA MÜMKÜNDÜR. SINAV SÜRESİNİ BİR SEFERDE 6-7 SAATE KADAR UZATMAK HEM MADDETEN İMKANSIZ, HEM DE ÖĞRETİM KİTLİĞİ, SINAV KİTLİĞİ, ÖLÇME TEKNİĞİ BAKIMINDAN TAMAMEN BİLİMSELLİKTEN UZAKTIR. ADAYLAR ÜÇÜÇ BÜÇÜK SAATTEN SONRA, DOĞRU DAVRANABİLME YETENEĞİNİ KAYBEDİYORLAR."

"ŞİMDİKİ SINAVA BENZEYEN, İLK İKİ BÖLÜMÜNE BENZEYEN SINAV SİSTEMİNE, GERÇEKTEN YÜKSEK ÖĞRETİME GİRME ŞANSI BULUNAN ADAYLARIN TÜRÜNÜ SEÇECEĞİZ. YANI ŞİMDİ 40 BİN KİŞİ SEÇİP YERLEŞTİRİYORUZ. YENİ SİSTEMDE ÖNCE 150 BİN KİŞİYİ SEÇECEĞİZ. 1. SINAVIN ADI YİNE ÜNİVERSİTE SEÇME SINAVI BU SURETLE 0.300 BİN KİŞİ VAR YA, BOŞU BOŞUNA İKİNCİ SINAVIN MASRAFLARINA, NE DE PSİKOLOJİK ETKİLERİNE KATLANMAKTAN KURTULMUŞ OLUYORLAR."

## İKİ AŞAMALI SINAV SİSTEMİ NEDİR?

Efendim çift sınav kararını almaya neden gerek duyduunuz?

İki aşamalı sınav kararı bundan üç yıl önce alındı. Üç yıl önce gelişmeleri değerlendiren uzmanlarımız tek aşamada yürütülen sınav sisteminin 80'li yıllarda artık, fonksiyonunu yerine getiremez hale geleceğini saptadılar. Şöyle ki:

Aday sayısının giderek artışı, elimizdeki ölçme sisteminin daha duyarlı, daha güvenilir bir hale getirilmesini zorunlu kıldı. Öğrenci sayısının 100 bin, 200 bin 300 bin olduğu zamanlarda 3-4 saatlik bir sınav, bu öğrenciler arasında 40-50 bin kişiyi hassasiyetle seçmek için yetiyordu. Fakat öğrenci sayısı arttıkça eldeki ölçme yöntemi değiştirilmesi gerekiyordu. Bu ölçme daha geniş boyutları içeriyordu, daha hassas bir biçimde, yüksek okullara alınacak adayları seçebildi bir hale getirilmesi gerekiyordu.

Başka bir deyimle, o kadar kalabalık bir aday kitlesi içerisinde gerçekten iyi olanları seçebilmek için sınavda sorulan soruların sayısını artırmak gerekiyordu. Soru sayısını artırmak ise, sınav süresini artırmakla mümkündür. Sınav süresini bir seferde 6-7 saate kadar uzatmak hem maddeten imkansız, hem de öğretim kitliği, sınav kitliği, ölçme tekniği bakımından

"İKİ AŞAMALI SINAVA BENZER TESTLERLE YAPTIĞIMIZ ÇALIŞMALARDA, DEĞERLENDİRMELERDE, İLK YÜZDE OTUZA TÜRKİYE'NİN TÜM YERLEŞİM BÖLGELERİNDEN ÖĞRENCİLER GİRİYOR."

mamen bilimsellikten uzaktır. Adaylar üç, üç buçuk saatten sonra, doğru davranabilme yeteneğini kaybediyorlar. Bundan kastım şu; soruları anlayabilme, doğru cevap verebilme yeteneklerini kaybediyorlar. Hatta cevap veremez hale geliyorlar. O bakımdan sınavın iki ayrı dönemde yapılması gerekiyor. Ayrıca şöyle bir şey var: Bizim sınavın belli bölümleri ile sınavın sonuçları arasında yahut bir yüksek okula giremeyeceği kadar büyük paralellikler var.

Şimdi biz mevcut sistemde, ne yapıyoruz; adayların tümünü sınava alıyoruz. Ve bunların içerisinde 40 binini seçip yüksek okullara yerleştiriyoruz. Halbuki bu sınav sisteminde adayların yarısından fazlasının hiç bir yüksek okula giremeyeceği daha sınavın son ilk iki bölümünde belli oluyor.

Sınav süresini artırmak bir zorunluluk haline geldiğine göre, 6-7 saatlik sınavda 500-600 bin kişiyi almak, aynı yanı sıra daha büyümek olacaktır. Biz ne yapacağız; şimdiki sınav

benzeyen, ilk iki bölümüne benzeyen sınav sistemine, gerçekten yüksek öğretime girme şansı bulunan adayların tümünü seçeceğiz. Yani şimdi 40 bin kişi seçip yerleştiriyoruz. Yeni sistemde önce 150 bin kişiyi seçeceğiz. 1. sınavın adı yine Üniversite Seçme Sınavı olacak. Ama 150 bin kişi birkaç ay sonra, ikinci sınavla girecekler. Bu suretle o, 300 bin kişi var ya, boşu boşuna ikinci sınavın masraflarına, ne de psikolojik etkilerine katlanmaktan kurtulmuş oluyorlar. Yani yapılan nedir? Üniversiteye girme şansını başından yitirmiş olan çocukları boşu boşuna üzmemek. Fakat gerçekten yüksek öğrenime girme şansına sahip olan ve birinci sınavda başarılı olan çocuklar sınavın geri kısmına iştirak edecekler.

Efendim birinci sınavda başarılı gösteren, ancak ikinci sınavda başarılı olamayanlar ne olacak?

Eski den nasıl oluyorsa oyle olacak. Yani boşta kalacaklar. Değışiklik yok.

Yeni sistem yani iki aşamalı sınavın var olan fırsat eşitsizliğini artıracığı ileri sürülüyor.

## HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

KONYA

Sayın Demirel'in dikkatine

## «Biz atıyoruz dekara 200 kilo gübre, sen veriyorsun 50-60 kilo gübre»

"ŞİMDİ PARA VERSENİZ ALACAK MAZOT YOK. MAZOT VAR DİYE BAR BAR GİRİYORSUN RADYODA TELEVİZYONDA. HANI MAZOT, MAZOT OLSA BİLE HANI BİZ DE PARA"

Sayın Demirel,

Yapacağınız bu muhyu Sayın Başbakan, 1 kilo kağıtlı mat şekere 270 lira, Hangi yırtığımız yamar bizim? Yanlış değil, çiftçi başına 1 kilo, 10 tondan 500

tona kadar pancar yatıran her çiftçiye 1 kilo şeker 4 kilo ayçiçeği yağı. Biz pancara tam 10 ay emek çekiyoruz, Martta ekip gübreliyoruz, ( O ayrı bir dert. Biz atıyoruz dekara 200 kilo

gübre, sen veriyorsun 50-60 kilo gübre.)

Kasım ve aralığa kadar ayrı ayrı zamanlarda 3-4 defa otunu alıp çapalıyor, 3-4 defa suluyoruz. 4 defa çapalayan, 8-9 defa sulayan bile var. Geçenin soğuşunda beline kadar çamurun, suyun içinde. Bu yıl aralığın sonuna kadar pancar söküp kesen aileler oldu. Şimdi köyümüzün kadınlarının çoğu hasta, doktora götürcek para yok. Alırken can, verirken balcan mıyız Sayın Başbakanımız?

Bizim yatırdığımız pancarın şekeri bile bitti. Pancar paralarını hâla vermediniz. Her yıl 150 kilo şeker verildiği, bu yıl o da 100 kiloya indi. Şimdi para verseniz alacak mazot yok. Mazot var diye bar bar giriyorsun radyoda televizyonda. Hani mazot, mazot olsa bile hani bizde para! Mazotun fiyatı 4700 lira. Biz ortalama 10 fiçi mazot lazım. Daha elimizde bir fiçi yok. Ekini ne ile kaldıracacağız. Ekmeği nereden yiyeceğiz? Sen nereden yiyeceksin?

Gübre alacak para yok, olsa bile gübrenin kilosu 10 liraya çıktı. Kamyoncular her gün kapımızda. Pancar parasını alınca vereceğiz diye söz verdirdik. Biz sözümüzde duramadığımız için utanıyoruz, sen utanmıyor musun? Bize ne vaadlerde buldunuz? Bütün bu vaatler oyumuzu alabilmek için miydi?

Dert çok Sayın Başbakan ama bizde anlatacak mecal yok. Köyümüzün adını yazmıyoruz, utanmışızdan değil, sizlerden korkumuzdan. Hepimiz oyununuza sana vermiştik. Şimdi öğrenirseniz başka hizmetler de gelmek köyümüze diye korkuyoruz.

Konya'nın merkez köylerinden biriyiz. Bizim köy gibi çoktur zaten. Bir biz değilizdir.

## ANKARA 2 NO.LU JANDARMA SATIN ALMA KOMİSYON BAŞKANLIĞINDAN

Askeri birlik için aşağıda yazılı oto yedek parçaları 2490 sayılı yasanın 31'nci maddesine göre kapalı zarf ile satın alınacaktır. Mühürlemeli, geçici teminatlı, eksi tediye tarih ve saatine kadar teslimatı yapılmalıdır. Teknik ve kapalı zarf şartnameleri iş günleri ANKARA, İSTANBUL, İZMİR J.Sat. Alm. Kom. Bşk.lıklarında görülebilir. İstekler yasal belge ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığı komisyon evremleri, postadaki gecikmelerin kabul edilmeyeceği duyurulur.

| YEDEK PARÇANIN AIT OLDUĞU ARAÇ CİNSİ | MİKTARI Kalem | MUHAMMEN BEDELİ Lira K. | GEÇİCİ TEMİNATI Lira K. | İHALE GÜN VE SAATİ        |
|--------------------------------------|---------------|-------------------------|-------------------------|---------------------------|
| BMC-140 KAMYON                       | 379           | 22.009.165.-            | 660.275.-               | 30-MAYIS-1980 SAAT 11.00  |
| D-100, W-100, S-100 DODGE PİKAP      | 190           | 9.721.620.-             | 291.649.-               | 2-HAZİRAN-1980 SAAT 11.00 |
| J-100 JEEP WAGONER                   | 136           | 3.643.425.-             | 109.303.-               | 3-HAZİRAN-1980 SAAT 11.00 |
| CJ-5 ve CJ-6 JEEP ler                | 102           | 4.045.540.-             | 121.367.-               | 4-HAZİRAN-1980 SAAT 11.00 |
| CJ-3 ve CJ-5 JEEP                    | 8             | 869.000.-               | 26.070.-                | 5-HAZİRAN-1980 SAAT 11.00 |
| CJ-5 ve CJ-6 JEEP                    | 12            | 2.410.000.-             | 72.300.-                | " "                       |
| J-100 JEEP WAGONER                   | 15            | 3.277.500.-             | 98.325.-                | " "                       |
| W-100, D-100, S-100 DODGE ARAÇLAR    | 15            | 4.634.000.-             | 139.020.-               | " "                       |
| D-1100 İNTER                         | 14            | 5.863.250.-             | 175.898.-               | " "                       |
| BMC-TM-100 ARAÇI                     | 11            | 1.401.000.-             | 42.030.-                | " "                       |
| T A M A M I                          | 75            | 18.454.750.-            | 553.643.-               | " "                       |

(Basın: 14541-518)



## Suçlu kim?

Neden hırsızlık yaptın bakalım, anlat da anlayalım?

Namusumla çalışacağım bir iş aradım ama bulamadım komiserim. Çoluk-çocuğumla birlikte aç kaldım. Sonunda çaresiz kalıp hırsızlık yaptım...

İş bulamayan, çoluk-çocuğuyla birlikte aç kalan ve sonunda çaresiz kalıp, kanun-dışı yollara sapan insanların sayısı giderek artıyor.

Gazetelerin magazin sayfalarında bu ve buna benzer haberlere her zamankinden daha sık rastlanıyor.

Açlığın, işsizliğin, çaresizliğin kol gezdiği bir ortamda, elbette hırsızlık vakaları çoğalacak...

Fuhuş vakaları artacak... Rüştetin öni alınamayacak... Belki yakında yağmacılık da başlayacak...

Bunun suçlusu işsiz bırakıldığı, çoluk-çocuğunu doyuramadığı için hırsızlık yapmak zorunda kalan adam mı?

Namusuyla çalışacağı bir iş bulamadığı için vücudunu satmak zorunda kalan kadın mı?

Aldığı maaşla ev kirasını bile karşılayamayan ve rüşvet arak geçinmek zorunda kalan memur vatandaş mı?

Hem çalışmak isteyen milyonlarca işsiz insana iş bulmayacaksn...

Hem milyonlarca insanı çoluğuyla-çocuğuyla aç-bilaç bırakacaksn...

Hem de çaresiz kalan bu insanlar, karınlarını doyurmak için kanun-dışı yollara sapınca onların yakasına yapışacaksn.

Ama hırsızlığın, ruhuşun, rüşvetin asıl nedeninin ne olduğunu araştırma zahmetine bile katlanmayacaksn...

Bu ülkede 5 milyon işsiz insan var mı? Var...

Bu ülkede yaşamlarını devam ettirecek en acil ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan milyonlarca insan var mı? Var...

Peki ne yapın bu insanlar? Yaşamlarına son vermek için, intihara mı kalkışınlar?

Ya da yaşamlarını devam ettirebilmek için hırsızlık mı yapınlar, vücutlarını mı satınlar, rüşvet mi alsınlar?

Nitekim bugün hapishaneler, yaşamlarını devam ettirebilmek için kanun-dışı bu yollara sapan insanlarla dolu...

Acaba bu insanlar mı gerçek suçlu? İşte İslam hukuku...

İslama göre "geçinemeyen bir insanın kendisini ve ailesini geçindirmek gayesiyle hırsızlık yapması meşru..."

Yani iş aramış bulamamış... Karını doyurmak için çalmadık kapı bırakmamış...

Sonunda da çaresiz kalmış ve sırf kendisinin, ailesinin karını doyurabilmek için hırsızlık yapmış bir insan İslam hukukuna göre suçlu değildir.

Şu halde suçlu kimdir?

Esas suçlu, insanları kanun-dışı yollara sapmak zorunda bırakan bu kokuşmuş düzen...

Düzenin kurbanı olan insanların çilesi bitmeyecek, bu kokuşmuş düzen sona ermeden...

## İLAN

İZMİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN 4578 6.5.1980

1- Belediyemiz motorlu vasıtalar ile iş makinelerinin onarımında kullanılmak üzere 83 kalem muhtelif oto elektrik malzemesi satın alınacaktır. Muhammen bedeli: 1.896.457,50.- TL, teminatı: 56.893,71.- TL dir.

2- Temizlik işleri müdürlüğü personeline yazlık melbusat diktirilecektir. Muhammen bedeli: 2.625.575.-TL teminatı: 78.767,25.-TL dir.

3- Naldöken mevkii Karsiyaka girişi, betonarme köprü 2. kısım ikmal inşaatı yapılacaktır. Keşif Bedeli 4.315.034,14.-TL teminatı: 129.450.-TL dir.

Yukarıda muhammen bedelleri ile teminatlı yazılı bulunan işlerin ihalesi (30 Mayıs 1980 Cuma günü) saat: 15.00'de Belediye encümeninde ayrı ayrı kapalı zarf eksiltme usulü ile yapılacaktır. 3 no.lu işe iştirak edecekler ihale gününden 2 iş günü öncesine kadar fen işlerine müraacaatla belge almalı şarttır. Şartnameleri mesai günlerinde encümen kaleminde görülebilir. İsteklilerin ihale günü en geç saat 14.00'e kadar teklif mektuplarını encümen kalemine vermeleri gerekir, ilan olunur. Postadaki vaki gecikmeler dikkate alınmaz.

(Basın: 1359 - 14526 - 517)

Çatışma söylentilerinin yaygınlaşması üzerine, Pınarlar ve Pertek'te göçler başladı

## MHP'liler, Tunceli ve Elazığ'da halkı göçe zorluyor

**HABER MERKEZİ**  
TUNCELİ ve Elazığ'ın bazı köylerinde faaliyet gösteren MHP'liler komünist ve Alevi-lerin, Sünnilere saldıracağı şeklinde propaganda yaparak halkı göçe zorluyorlar. Tunceli ve Elazığ'da özellikle Alevi ve Sünni yurttaşların birarada kaldığı köylerde MHP'liler Sünnilere Alevilere karşı, Apocular da Alevi yurttaşları Sünnilere karşı kışkırtmaya çalışıyorlar. Bölgede durumun gerginleşmesi üzerine Tunceli'nin Pınarlar ve Pertek ilçelerinden göçler başladı.

### BÖLGEDE GERGINLIK NASIL GELİŞTİ

MHP'lilerin Tunceli'nin Pınarlar ilçesindeki faaliyetleri şubat ayından sonra yoğunluk kazandı. Alevi ve Sünni yurttaşların birarada yaşadığı Pınarlar'da Halkın Kurtuluşu grubunun düzenlediği bir miting üzerine MHP'li komandolar 9 Mart günü jandarmaya karakolunu ve bazı yurttaşların evlerini kursunla vurdu. Olay hakkında şahitlik yapan yurttaşlar komandolarca tehdit edildiler. Hüseyin Ok adlı yurttaş saldırıya uğradı. 22 Nisan günü ise iki Apocu Pınarlar'a gelip Sünni yurttaşların evlerini kursunladılar. MHP'liler de kurtarıcı pozuna girip çatışma çıkarttılar. Olayda bir MHP'li ve bir Apocu öldü. 29 Nisan günü ise MHP'lilerin bindiği bir minibüs Pertek yolunda tarandı. Olayı bahane eden MHP'liler Pınarlar'da saldırıya geçtiler. Ahmet Yıldırım, Sultan Yıldırım ve Hüseyin Ok adlı yurttaşları katlettiler. Daha önce MHP'liler hakkında şikayette bulunan bu yurttaşların öldürülmesinden sonra ilçede hava da MHP'li katillerden İsmet İnc. Jandarma Karakol Komutanı Başçavuş Yusuf Yılmaz'ın evinde yakalandı. Başçavuş hala görevine devam ediyor. Öte yandan Pınarlar'daki olaylara karşın MHP'lilerin adlarını Resul Güçlü, Abdullah Baygın, İsmet İnc., Mehmet Ali Akyol, Cemil Dinçer ve Osman Düz olduğu bildirildi. Esnaf Mevüt Dinçer ve Üstegen Osman Naz da saldırganlarla işbirliği yapıyor.

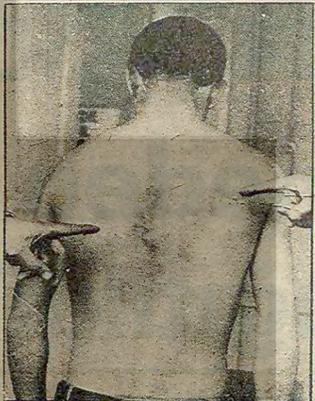
**PINARLAR VE PERTEK'TE GÖÇLER BAŞLADI**  
Bölgedeki kışkırtmanın yoğunlaşması ve çatışma söylentilerinin yaygınlaşması üzerine göçler başladı. (Devamı Sa. 6 Sü.4)



Bölgede çatışma söylentilerinin yaygınlaşması dolayısıyla Sünni vatandaşların Pınarlar'dan göç etmesi üzerine geride kalan yurttaşlar gidenleri köye dönmeye ve kardeşçe yaşamaya çağırılıyor. (Fotoğraflar AYDINLIK)



Polislerin topluca saldırıları sırasında yuzünden yaralanan TIKP Sürmene İlçe Başkanı



Sürmene'de gözaltına alınan DLB üyelerinden birinin sırtı, polisler tarafından dövüldükten sonra bu hale geldi.



İşığı söndürerek topluca saldıran polislerden birinin copu, gençlerden birinin sırtında böyle iz bıraktı.

## TIKP Sürmene İlçe Başkanı ve 6 devrimci gence işkence yapıldı

### CHP Denizli Milletvekilinin Vali Musa Atık'e çektiği telgraf

## Keskin: «İşkence karşısında sessiz kalmak, görevden kaçmaktır»

**ANKARA (ÖZEL)**  
CHP Denizli Milletvekili Adnan Keskin Denizli Valisi Musa Atık'e bir telgraf çekerek, "Kitleleri yıldırıp sindirebilmek için silahlı eylem koymayı ilke kabul edilemez mahkeme kararları ile sabitleşen bir örgütlenmiş mensupların, Merkez ilçenin meydanlarında kimlik kontrolü yapmalarına olanak sağlayanlar CHP'lilere karşı yönetitkileri işkence ve baskılara sessiz kalmak, yansız değil, sorumluluk ve görevden kaçmaktır" dedi. Keskin'in telgrafı şöyle:

"İktidarın başı tarafından, muhalefet döneminde yapılan açıklama toplantısında 'İcabama bakılacak' ifadesiyle edilmiş bir telgraf çekerek, 'Kitleleri yıldırıp sindirebilmek için silahlı eylem koymayı ilke kabul edilemez mahkeme kararları ile sabitleşen bir örgütlenmiş mensupların, Merkez ilçenin meydanlarında kimlik kontrolü yapmalarına olanak sağlayanlar CHP'lilere karşı yönetitkileri işkence ve baskılara sessiz kalmak, yansız değil, sorumluluk ve görevden kaçmaktır' dedi. Keskin'in telgrafı şöyle:

**SÜRME NE (ÖZEL)**  
CUMA gecesi Sürmene'de bir evi basan polisler TIKP Sürmene İlçe Başkanı Celal Kanca ile DLB üyesi 6 genci "Şubeye götürüldü. Polisler 'teşhis' edilmelerini önemek için işkence ettikten sonra da topluca saldıran devrimcileri işkence ettiler. Olaydan sonra görüşüğümüz TIKP Sürmene İlçe Başkanı Celal Kanca şu açıklamada bulundu: "Cumhurbaşkanı gözetilene alınmazdan sonra sürekli dayak ve işkenceye maruz kaldık. MHP'li polisler evde bulduk TIKP Trabzon İl Kongresi bandınımlardan İl Başkanımıza sürekli küfür ettiler. Kendilerini teşhis etmeyelim diye yaka numaralarını çıkartmışlardı. Odanın elektrikli söndürüp topluca saldırdılar. Özellikle MHP'lilerle içli dışlı olan Zeki Akın adlı polis saldırdıkları yönetiyordu. Bu polis adını İl Başkanımızın basın toplantısında da 'MHP'lileri koruyor' diye geçiyordu. Herhalde bunu hazmedemeyeceğimiz olacak ki, İl Başkanımıza küfür ediyordu."

Mecidiyeköy'deki olayda bir de çocuk yaralandı

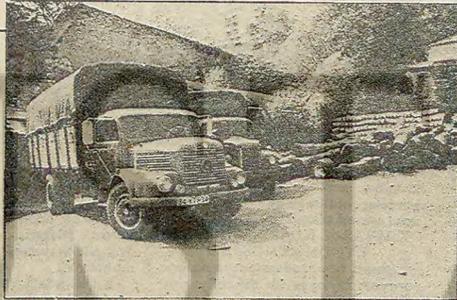
## Ev basan 5 saldırgan 2 yurttaşı katletti

### MHP terörünün yoğunlaşması ile ilgili olarak Ortak grupta CHP'nin silkinmesi istendi

**ANKARA (ÖZEL)**  
CHP Ortak Grubunun önceki günkü toplantısında milletvekilleri CHP'nin teröre karşı silkinmesini istedi. Toplantıda söz alan Kayseri Milletvekili Mehmet Gümmüşü Kayseri olaylarını anlatıktan sonra CHP'nin ciddi bir tutum içine girmesi gerektiğini belirtti. Gümmüşü, Kayseri Valisi Babür Ünsal'ın CHP İl Başkanını açıkça hedef gösterdiğini söyleyerek, Valinin Belediye Başkanı ile bir görüşme sırasında "Terörün önlenmesi ama engel olan tek kişi CHP İl Başkanı Kulkuloğlu" şeklinde konuştuğunu, bu sözlerin MHP'nin yerel basını Akın gazetesinde de yayımlandığını hatırlattı. İstanbul Milletvekili Çağlayan Ege ise konuşmasında CHP'de Hürrem Sultan saltanatına son verilmesi gerektiğini belirtti. Ege, "CHP kendi içinde demokratik değildir. Millî mücadeleden gelme niteliğini yitirmiştir" dedi.

### Türk-İş, kıdem tazminatı sınırlamasına karşı gerekçe hazırlıyor

**ANKARA (ÖZEL)**  
TÜRK-İŞ Hükûkçuları Danışma Kurulu, kıdem tazminatlarının vergi dışı bırakılmasını azaltılmasını görüşmek üzere toplandı. Sadık Şide, Maitye Bakanlığının kıdem tazminatları ile ilgili olarak hazırladığı tebliğin Anayasa aykırı olduğunu belirtti ve "Mükelleflerin yeniden vergilendirilmesi ancak kanunla olur. Tebliğle vergi artırmak mümkün değildir. Adaletsiz uygulamaların hazırlanması kuvvetli gerekçeler ortadan kaldıracacağına inanıyorum" dedi.



İşte Tekel'in içi dağıtımını yapan Güneş Nakliyat Şirketine ait 1960 model iki kamyon. 20 yıllık bu hurda kamyonlar İstanbul'da 20 bin bayiiye servis yapmakla yetersiz kalıyorlar. Güneş Nakliyat Şirketi bu hurda kamyonları kullanmakta, Tekel'e yaptığı sözleşmeyi açıkça çiğniyor. Çünkü şartnameye göre, 5 yıldan eski kamyon kullanılması yasak. (Fotoğraf: AYDINLIK)

## Tekel'in şartnamesine uymayan şirket, hurda kamyonlarla dağıtım yapıyor

**ERKAN İLDİZ**  
İSTANBUL'da bakkallarda ve Tekel bayilerinde rakı bulnamamasında Tekel'in içi dağıtımını yapan müteahhit firmasının şartnameye uymamasının etken olduğu bildiriliyor. Eskiden Umum Magazalar A.Ş. tarafından yapılan dağıtımın 11 Haziran 1979 tarihinden beri Güneş Nakliyat A.Ş. tarafından yapıldığı fakat bu firmanın Tekel ile yaptığı sözleşmenin şartlarına uymadığı belirtiliyor. Şartnamede 5 yıldan eski kamyonların kullanılmayacağı hükümü yer almasına rağmen söz konusu şirket kamyonlarının çoğunun hurda olduğu ifade ediliyor. Yetkililerden alınan bilgiye göre Paşabağçe Tekel Rakı Fabrikası günde 60 bin şişe rakı üretiliyor. Ancak içkilerin dağıtım işini üstlenen müteahhit firma elindeki kamyonların yetersizliğinden dolayı bir ala dağıtım yapıyor veya içkilerin büyük bir kısmını gazinolarla ve süper marketlere devrediyor. Tekel'de konu ile ilgili uzmanlar, vatandaşlardan ve bayilerden gelen şikayetlerin son bulması için, İstanbul'da müteahhit kanıyla yapılan içi dağıtımını uygulamaya son verilmesini zorunlu olduğunu işaret ediyorlar. Uzmanlar, Anadolu'da olduğu gibi İstanbul'da da içi dağıtımını Tekel satış depoları tarafından yapılmasını, sıkıyönetim azaltacağını belirtiyorlar. YARIN: TEKEL PLASİYERLERİNİN YOLSUZLUGU

Evren, Türkiye'nin NATO bölgesi dışında kuvvet kullanmasına karşı çıktığını belirtti

## NATO, Afganistan'ın işgaline cevap arıyor

- Erkmən, İran'a ambargo uygulanmasına karşı olduğunu yinedi.
- ABD-SSCB Dışişleri Bakanları Viyana'da bir araya geliyor.

**NIYAZI TERZİ BRÜKSEL'DEN BİLDİRİYOR**  
SÖVYETLERİN Afganistan'ın işgalinden sonra ilk olarak bir araya gelen NATO Savunma ve Dışişleri Bakanları toplantısı başladı. Toplantının açılışını, Afganistan'ın işgaline verilecek cevap oluşturuyor. Toplantıda NATO'nun savunma gücünün artırılması, Avrupa'da bulunan Amerikan kuvvetlerinin Basra Körfezi ve Ortadoğu bölgesine kaydırılması halinde, doğacak boşluk sorunları ele alınıyor.

NATO tarihinde ilk olarak NATO Savunma Planlama Komitesi toplantısına dışişleri bakanları da katılıyor. Bu toplantıda ayrıca Moskova Olimpiyatlarının boykotu meselesi de görüşülüyor.

**EVREN'İN KONUŞMASI**  
Askeri Komite toplantısında bir konuşma yapan Türkiye Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Türkiye'nin NATO dışındaki bölgelerde kuvvet kullanmasını onaylamadığını, uluslararası sorunların görüşmeler yoluyla çözümlenmesi gerektiğini söyledi.

**TÜRKİYE-YUNANİSTAN-İTALYA**  
Avrupa Grubu toplantısına, Türkiye, Yunanistan ve İtalya ortak bir rapor sundular. İtalya Savunma Bakanı tarafından okunan raporda NATO'nun güney kanadının içinde bulunduğu durum anlatıldı.

Avrupa Grubu toplantısından sonra yapılan ortak bildiri özetinde şöyle denildi: "Uluslararası durumu ve Marsava Paketi kuvvetlerinin askeri potansiyeli göz önünde bulundurularak, Avrupalı bakanlar Amerika ile dayanışmanın şart olduğunu özellikle belirtirler."

**ERKMEN'İN AÇIKLAMASI**  
Brüksel Havaalanında bir açıklama yapan Türkiye Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmən, "İran'a yaptırım uygulanmasına karşılık" dedi.

Erkmən, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin Olimpiyatlara katılma yolunda karar almaları halinde de durumu görüşeceklerini belirtti.

### MUSKİE, GROMİKO GÖRÜŞMESİ

Brüksel'de NATO Savunma ve Dışişleri Bakanları toplantısına katıldıktan sonra, Avusturya Cumhuriyetinin 25. kuruluş yıldönümü törenlerine katılmak üzere Viyana'ya gidecek olan ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie, Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko ile görüşecek.

Muskie, bu görüşmenin, ABD'nin dış politikasında bir değişiklik anlamına gelmediğini, Afganistan konusundaki tutumlarını sürdürdüklerini söyledi. Muskie, bu görüşmenin iki ülke arasında, yeni bir diyaloga sağlayacağını umduğunu da söyledi.

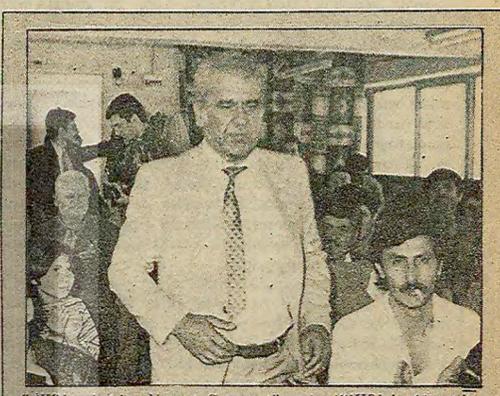
## İran'da Beheştî yanlısı bakanlar işbaşına geliyor

**TAHRAN (AA)**  
İRAN hükümetinde görev alan bakanlardan 6'sının önumündeki günlerde değiştirileceği öğrenildi. İran Parlamentosunun ancak 26 Mayıs günü toplanabileceği, bu bakımdan ilerde bir Başbakan atanmasının parlamentonun toplanma tarihinden önce gerçekleşmeyeceği de belirtildi.

İran hükümetine yakın kaynaklardan öğrenildiğine göre görevlerinden alınacak bakanlar arasında Savunma Bakanı Mustafa Şamran, Petrol Bakanı Ali Ekber Moınfar, İçişleri Bakanı Ayetullah Mehdi Madavani ve Yüksek Öğretim Bakanı Hasan Habibi bulunuyor.

İran'da yapılan Yasama Meclisi seçimlerinde adayların çoğunluğunu İslam Cumhuriyet Partisi aldı.

**ABD'İN KÜSKÜLARI**  
Öte yandan Beyaz Saray ABD'nin Jody Powell, İran'a karşı uygulanması istenen ekonomik yaptırımlar konusunda, son günlerde Avrupa'da yapılan bazı yarı-resmî açıklamaların Amerikan yönetimine dikkatle izlendiğini, bu açıklamaların çoğunda mütefiklerin ambargo konusunda yavaş yavaş geri çekilme eğilimi gösterdiklerini söz edildiklerini belirtti.



TIKP'ye katılan Nevzat Çorum törende, "CHP'nin 41 çesit baharatlı mesir macununa döndüğünü" belirtti. Nevzat Çorum konuşma yapmak için kürsüye yürürken.

## CHP Manisa senatör aday adayı Çorum TIKP'ye katıldı

**İZMİR (ÖZEL)**  
1973'de milletvekilliği, 1977'de de senatörlük için CHP'den Manisa adayı olan Nevzat Çorum düzenlenen bir törende TIKP'ye katıldı.

Emekli müfettiş olan, 50 yaşındaki Nevzat Çorum törende yaptığı konuşmada "Verdiği sözlerin hiç birini yerine getirmemişim için, dışı bağımlılığı artırdığı, halkın omuzlarındaki yükü daha da ağırlaştırdığı için CHP'den istifa ettim. Görüşlerini ve programını benimsememişim TIKP'ye kabul edilmekten ve sizlerle beraber olmaktan mutluluk duyuyorum" dedi. 1969'da TIP içinde, uzun süredir de CHP içinde çalıştığı anlatılan Nevzat Çorum "CHP'nin 41 çesit baharatlı mesir macununa döndüğünü ve bu parti içinde kalınarak devrimci mücadele edilemeyeceğini" belirtti.

CHP'li Nevzat Çorum'un TIKP'ye katılmasında düzenlen törende konuşan TIKP Merkez Komitesi Üyesi ve İzmir İl Başkanı Oktay Kutlu da düzen partilerinin çıkmasını ve iflasını gören halkın bir arayış içinde olduğunu hatırlatarak "Nitekim bugün bu bunalmış ortamda arayış içinde olan halkımız partimizi tanıdıkça, onun safına büyük bir coşku ve umutla kalmaktadır" dedi.

**PROPAGANDA HAREKETİ BAŞLADI**  
Nevzat Çorum'un partiyeye katılışıyla düzenlenen törende İzmir İl Başkanı Oktay Kutlu seçimlere kadar devam edecek olan propaganda hareketinin başladığını da ilan etti. Yeni üyelerinin kayıt edilmesiyne süren toplantıda emekçilerin çoğunluğu teşkil ettiği dikkatle çekti.

## günlük

### Anarşi grafiği

**AP** azınlık iktidarının kurulduğu günden bu yana, terör olaylarında gözle görülür bir değişiklik var. Anarşi grafiğinin Moskova yanlılarıyla ilgili bölümünde düşüş gözlenirken, MHP kaynaklı olanı yükseliyor.

26 Aralık eylemleri, Tarıç çatışması, İstanbul'da dükkan kapatma girişimleri, 30 Mart, 12 Mart, 1 Mayıs ve 6 Mayıs olayları çeşitli fraksiyonların gerileme sürecinin dönüm noktalarıydı. Birçok taraftarlarının yakalanması bu grupların eşliğine gelmelerinde önemli bir neden olarak sayılabilir. Fakat esas neden, halktan tamamen kopmaları, yeni güçler kazanacak olanakları yitirmeleridir.

Sağdaki anarşi odayının AP hükümetinin ilk dönemlerinde fazla hareketli olmadığı gözleniyordu. MHP'liler önce güçlerinin bulunduğu yerlerde eylemlere başladılar. Taşra şehirlerinde adım adım yükseltelen sağ terörün, bugün daha büyük şehirlere yayıldığı yavaş yavaş dört büyük şehri tehdit ettiği görülüyor. Kayseri, Trabzon, Adana, Gaziantep, Elazığ, Ankara son günlerde MHP'lilerin eylem merkezleri arasındadır. Türkiye'nin iç Anadolu çevresinde ardarda düzenlediği mitingler de bu partinin güç toplama girişimlerinin bir ifadesi olarak kaydedilebilir.

Sağ terörün son günlerde özellikle CHP'nin yerel yöneticilerini hedef aldığı bir gerçektir. Bu taktik, ilkeldeki gerginlik ortamını daha da artırmayı amaçlıyor. MHP, iki büyük partinin sert bir çatışmaya girmesinin kendisine yarayacağını ve hükümetten gördüğü himayenin artacağını hesaplamaktadır. AP'ye verilen desteğin önemi ne kadar artarsa, hükümetin hoşgörüsü de o kadar artacaktır. Hesap budur.

MHP yöneticilerinin bir yandan da Cumhurbaşkanlığı seçimlerini dile dolamaları ilginçtir. "Haftada bir gün başkan seçimi olmalı, diğer günler kanunlar görüşülmeli" diyen MHP'liler, başbakan seçimlerinin gecikmesinden doğan huzursuzluğu artırmaya ve Parlamentonun itibarını düşürmeye çalışmaktadır.

Sağ terörü yükselten etkenler içinde en önemlisi, AP hükümetinin son atama ve sürgünlerde de görüldüğü gibi, MHP'ye sağladığı himayenin giderek artmasıdır. Bunun yanında önemli iki etken daha vardır: Hükümetin uyguladığı "devlet terörü" politikası da MHP'nin işine gelmektedir. Bu politika kendi tabiatına uygun devlet görevlilerine yürütülmekte veya göreviler bu politikaya göre saptanmaktadır. Böyle bir gelişme, halka baskı yapmanın şampiyonu olan sağ eylemciler için son derece elverişli bir ortam sağlar.

Bir diğer etken de, işçi sınıfı ve sol adına hareket ettiklerini söyleyen bazı grupların tertiplere alet olmaları ve halkın tepkisini toplamalarıdır. Bu gruplara duyulan tepkiyi istismar eden MHP'liler, geçmiş dönemde yitirdikleri güç ve imkanları yeniden toplamakta ve yeni saldırılar için köprübaşlarını tutmaktadır.

## bu köşeden...

### Sahte solun MHP ile ortak temeli

Hasan Yalçın

Türkiye'nin çeşitli yerlerinden haberler alıyoruz: Samsun'da "Kurtuluşçuların" bir semtteki önderleri MHP'ye geçtiler. Bu yeni komandolar, "Kurtuluşçuların" yerlerini yurtlarını da iyi bildikleri için, şimdi eski arkadaşlarına yapılan saldırıların başını çekiyorlar. Adana'nın Kozan ilçesinde de Kurtuluşçulardan bir kısmı hükümet değişikliğinden sonra komando olmuşlar. Konya Ereğli'de ise aynı işi "Halkın Kurtuluşçuları" yapıyor. Denizli'de "Devrimci Halkın Yolu" adlı gruptan MHP'ye geçmeler oluyor.

Sahte solcu akımların çoğu esas olarak, bizim zaman zaman kullandığımız bir deyimle sahte TKP'ye geçişlerin istasyonu durumundadırlar. Maceracılığın teslimiyete sürüldüğü unsurlar, daima sahte TKP için önemli bir güç toplama kaynağı olmuşlardır. Geçenlerde Tarsus'a gittiğimizde eski bir TIKKO'cu elebaşının sahte TKP'ye geçtiğini öğrendim. Şaşırmadım. Bu sık rastlanan bir olaydır. Sahte solcu akımlarla Rus beşinci kolu arasında ideolojik bir sınır yoktur. Sahte TKP bir yandan maceracılığı körüklemekte, bir yandan da oradan güç toplamaktadır. Ülkemiz üzerindeki tehdidi giderek artıran sosyal-emperyalizmin sahte solculuk için daha güçlü bir çekim merkezi oluşturduğu bir gerçektir.

Aslında TKP'ye geçişlerle MHP'ye geçişler arasında hiç önemli bir fark yoktur. Ne var ki, sahte TKP'nin "sosyalist" maskesi bazılarının oraya geçişlerinin vehametini kavramalarını önleyici bir etki yapmaktadır. Bu bakımdan MHP'ye geçişlerin incelenmesi aynı nitelikteki TKP'ye geçişler konusunda da yararlı olabilir.

Soru şudur: Keskin "anti-faşist mücadele" taraftarı görünmelerine rağmen maceracı akımlardan MHP'ye geçmelerin sebebi nedir? Ve niçin Türkiye İşçi Köylü Partisi saflarından bir kişi bile MHP'ye geçmemektedir?

MHP'li komando ne yapıyor? Okul kapısı tutup kendinden olmayanı sopa sallıyor veya kurşun sıkıyor. Saldırıya uğrayan kim? Değişik fikir savunan öğrenci, yani öğrenci. Sahte solcu ne yapıyor? Okul kapısı tutup kendisi gibi düşünmeyene sopa sallıyor, kurşun sıkıyor. Saldırıya uğrayan kim? Gene öğrenci.

Komando ne yapıyor? MHP'li sendikaya üye olmayan veya MHP'nin eylemine katılmayan işçiye sopa sallıyor veya kurşun sıkıyor. Mahallenin girişini tutup kimlik soruyor, kendinden olmayanlara sopa sallıyor veya kurşun sıkıyor. Sahte solcu ne yapıyor? Aynı işi. Sopa yitken, kurşunlanan, zulüm gören, yerinden yurdundan edilmişler her ikisinde de aynı: Emekçiler, halk.

Komando ne yapıyor? Hatay'ın Cumhuriyet Mahallesi'nde Sünni vatandaş arasında Alevi düşmanlığı körükliyor. Sünnileri Alevi saldırısı olacak söylentileriyle kendine bağlamaya çalışıyor. Halkı koruduğu gerekçesiyle vergi topluyor. Vermeyene sopa sallıyor. Saldırı olayı millet gevşemeye başlayınca Alevi kişvesine girip bizzat Cumhuriyet Mahallesi'ne kendisi saldırı düzenliyor, gerilimi ve etkisini ayakta tutmak için. Aynı işi Hatay'ın Armutlu semtinde sahte sol yapıyor. Alevi yurttaşları Sünni saldırısı olacak söylentileriyle korkutup kendi etkisi altına almaya çalışıyor, vergi topluyor, sahte saldırılar düzenliyor. Her iki semtten de diğer semtte oturanların geçmeleri büyük tehlikeleri göze almadan mümkün değil.

Her yerde yaşanan olayları sıralamanın gereği yok. Özetle söylesek, her yerde bir küçük derebeyi kendini çiftliğine beyi ilan etmekte ve orada astığı astık kestigi kestik, kendi borusunu öttürmek istemektedir.

Komando ile sahte solcunun elindeki sopanın sadece etiketi değişti. Birinde MHP yazıyor, ötekinde sahte sol. Ama etiketleri hafif kazıyınca madenin aynı olduğu görülüyor. Her ikisinin elindeki de halka karşı zorbalığın sopasıdır. MHP ile sahte solun temel fikirde, yani ideolojide bir farkları yok. Değişik fikirdeki insanların kafasını kurmak gerektiği fikrinde birleşmektedirler. Kendilerinden olmayan herkeşe saldırmakta, halk içindeki çelişmeleri ikna yöntemiyle değil, kasap bıçağıyla çözmekte hemfikirlerdir. İşte bu sebeplerdir ki, sahte solculuktan MHP'ye geçişte bir fikir değişikliğine gerek olmuyor. Sahte solcu, sopasının etiketini değiştirip aynı işi MHP'li olarak sürdürüyor.

Sahte sol MHP bir geminin iki kamarası gibidir. Bu gemiye yön veren dümen hakim sınıfların emriyle hareket eder. İstediği emperyalistlerin elindedir. Bu geminin kullandığı yakıt o yıkılsalca feodalizmin zorbalkı ideolojisidir. Bu ideolojik temel üzerine emperyalizmin ideolojisi aşılanmıştır. İster ABD emperyalizmi olsun, isterse Sovyet sosyal-emperyalizmi. Bir devrimci için ölümden beter bir ihanet olan MHP'ye geçiş, işte bu sebeple sahte solcu ideoloji için bir özleştiriyi bile gerektirmeyecek kadar düz, bir kamaradan diğerine geçmek kadar tabii olmaktadır.

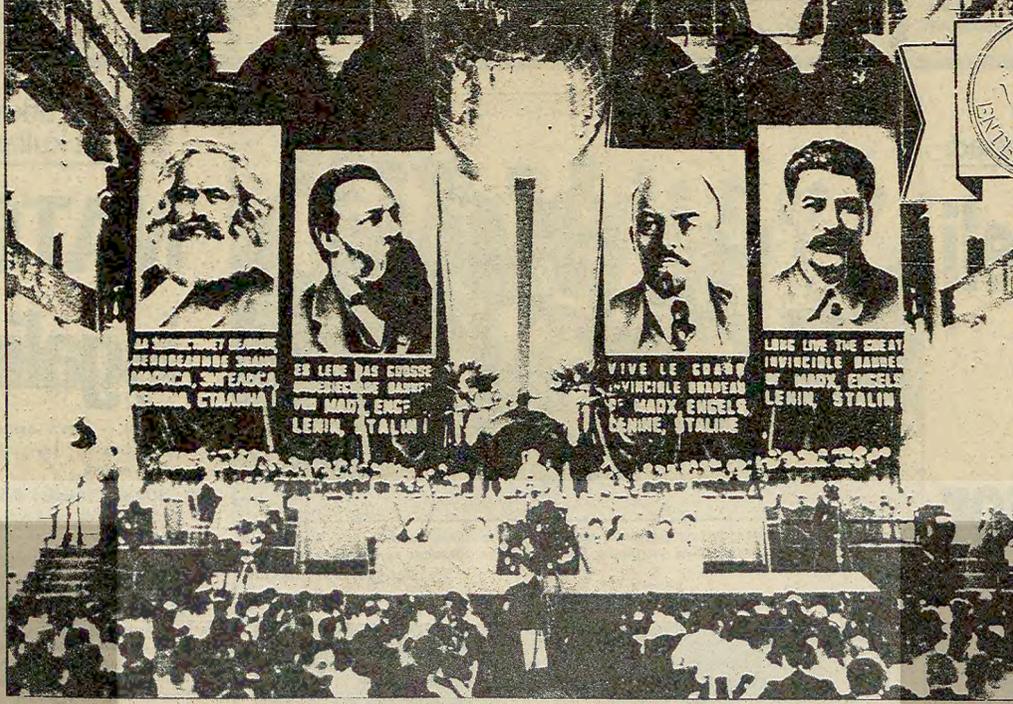
Kim demiş sahte solun MHP'ye karşı mücadeleye ettiğini. Bu tamamen safsatadır ve bugünkü geçişlerle safsataya olduğu bir kere daha doğrulanmaktadır. Sahte solun MHP'ye karşı sözde mücadelesinden MHP zerre kadar zarar görmemekte ve rahatsız olmamaktadır. Çünkü MHP'yi her sıkıştığında, köşeden kurtaran sahte solun eylemleri olmuştur. Sahte solun eylemleri daima MHP'nin saflarını pekiştirmiştir, yeni insanları MHP'de bir kurtarıcı aramaya sevkettirmiştir. MHP'ye yeni militanlar kazandırmıştır. Hangi yafa altında olursa olsun halka yapılan zorbalkı MHP'nin işine yarar. Çünkü zorbalkı temsilcisi, öprakağası ideolojisinin temsilcisi MHP'dir. Kaldı ki bugünkü dünyanın en zorb emperyalist olan Sovyet sosyal-emperyalizminin bölgemize ve ülkemize yüklediği şartlarda, MHP'ninki de dahil, halka yönelen her türlü zorbalkı artık Brejnevlerin işine yaramaktadır.

MHP'ye karşı mücadele halka sopa sallanarak değil, halkla birleşilerek yürütülebilir. İşte devrimcilerin yaptığı budur. İşte bu sebeple, TIKP saflarından MHP'ye geçmek ne duyulmuş, ne de görülmüştür. MHP'nin ziddi sahte sol değildir. MHP'nin zorbalkı ziddi TIKP'dir. Bu sebeplerdir ki MHP'nin panzehiri TIKP'dir. Bizim ideolojimizin yeni devrimciliğin, bilimsel sosyalizmin yeşerdiği yerde MHP ideolojisi hayat bulamaz.

Sahte solcu saflardan MHP'ye geçişleri, geçenlerin kötü insanları olmalarıyla açıklamaya kalkmak ciddiyetsiz bir tutum olur. Böyle bir yorum kimseyi bir yere götürmez. Dün CHP'nin kanatları altında Samsun halkına, Karaman halkına, Kozan ve Denizli halkına ve devrimcilere sopa sallayanlar bugün aynı işi MHP'li olarak yapmaktadırlar. Bunun üzerinde daha derin düşünmek gerekmez mi? Ders çıkarmak gerekmez mi? Feodal zorbalkı temeli üzerinde duran MHP ve sahte sol mücadele edilmeden devrimci olunamaz.

Herkesin ama, özellikle maceracı etkiler altındaki arkadaşların, maceracılığın hoş gören aydınlarımızın ve sahte solun MHP ile mücadeleye ettiğini sananların bu sorular üzerinde düşünmeleri gerekir. Bu, acı fakat öğretici gerçekler üzerinde lütfen duralım.

Not: Yarın maceracılığın teslimiyete dönüşmesi üzerinde duracağız.



Komünist Enternasyonalin 1935 yılında Moskova'da toplanan Kongresi...



**KOMÜNİST ENTERNASYONALIN DAĞITILMASININ YILDÖNÜMÜ VE BİR MEKTUP**  
M. Halim Spatar

- O günlerde dünya komünist ihtilalinin zaferi yakın görünüyordu ve bu ihtilali yönetecek bir komuta merkezinin oluşturulması düşünülüyordu.
- Komintern deneyi, devrimin en başta o ülke halkının işi olduğu gerçeğine ters düşen uygulamaları da kapsıyor
- Bir dönem dünyada çok önemli bir rol oynayan Komintern' in kapatılma kararı özeleştirisel bir nitelik taşımaktadır

# Komintern neden kurulmuştu, niçin dağıtıldı?

## İlk hayat belirtisi, 3,5 milyar yıl önce görülmüş

## Bilim, yeryüzünün ilk canlılarını buldu

Son zamanlarda yapılan araştırmalarla dünyadaki ilk hayat belirtisinin 3,5 milyar yıl önce görüldüğü anlaşıldı. Dünyanın oluşmasından bir milyar yıl sonra bakteriler gibi tek hücreli organizmalar ortaya çıktı. Fosiller üzerinde yapılan çalışmalar daha karmaşık yapıda canlıların oluşması için 2 milyar yıl daha gerektiğini gösterdi. Şimdi bilim adamları laboratuvarlarında yaşamın ilk adamlarının nasıl atıldığı gizini ortaya çıkarmaya çalışıyor.

**GENLERİN BİRLEŞMESİNDE DOĞAN İZLEDİĞİ YOL**  
1. HÜCRE ÇEKİRDEĞİNDE DNA ÇİFTE SARMAL BİCİMİNİ ALIR. HER BİR SERİTTE SÜNAR VARDIR. PROTEİN YAPAN SİREYİ İÇİREN DNA BÖLÜMLERİ İLE BU BÖLÜMLERİ BİRLEŞTİRİR. ANCAK BİLGİ TAŞIMAYAN "INTRON" DENİLEN ARABİĞİ BAĞLANTILAR

**İLKEL ORGANİZMALAR**  
Bugün bilinen en ilkel organizmalar olan bu mikroplar 3,5 milyar yıldır pek az değişti. Yine de bu ilkel organizmaların çok karmaşık bir yapısı var.

Her bir ufak mikrop ayrıntılı bir genetik planın denetimini altında ve hücre duvarının düzenli sınırları içinde faaliyet gösteren ufak bir fabrika gibi. Bu hücre kendi kendine çoğalmakla kalmıyor ama aynı zamanda güneş ışığını enerjiye dönüştürüyor ve çok özel enzimler dahil bir dizi karmaşık protein imal ediyor. (Enzimler, organizmalarda kendileri değişmeden kimyasal reaksiyonlara yol açan maddelerdir).

Ne var ki canlıların evriminde bu organizmalar bile ileri bir adıma ifade ediyor. Bilim adamları yaşamın ilk şeklinin genetik maddeleri oluşturan ufak seritler olduğunu sanıyorlar. Bu seritlerin kendi kendilerine çoğalma yeteneği var. Bu yetenek de yaşamın gelişmesinde çok önemli bir rol oynuyor. Fa-

■ Bilim adamları, deney-tüpünde protein blokları elde etti

■ İlk proteinler milyarlarca reaksiyon sonucu şans eseri oluşmuş



kat bu seritlerin kendi başlarına hücreler oluşturması veya protein imal etmesi olanaksız.

**KİMYASAL REAKSIYONLARA UYGUN ATMOSFER**

Şimdi bilim adamları şu soruyu soruyor: Öyleyse ilk bir milyar yıl içinde canlıların evrimi nasıl oldu? Bu konuda kesin bir bilgi yok. Ancak şurası kesin ki, bazı moleküller için muazzam miktarda kimyasal reaksiyon meydana gelmiş olmalı. Daha 1920'lerde dünyanın ilk atmosferinin bugünkünden çok farklı olduğuna işaret edilmişti. Bu, kimyasal reaksiyonlara uygun bir

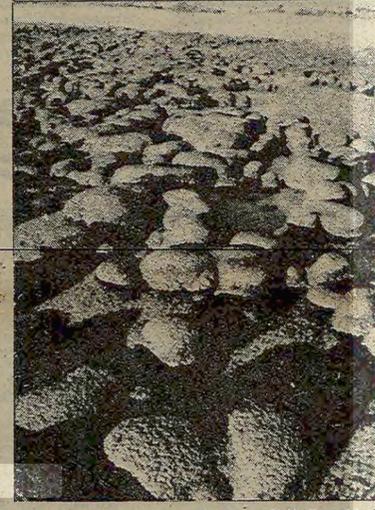
atmosferdi. Serbest oksijen ve güneşin güçlü ultraviyole ışınlarını filtre edecek ozon tabakası bulunmuyordu. Elektrik yüklü firtınalar çok sık meydana gelmiş olması da muhtemeldir.

Bu mantıkla 1950'lerde iki Amerikalı bilim adamı bir deney tüpünde sürekli elektrik yüklü firtınalar yarattı. Tüpün içinde atmosferin ilk durumunda bulunduğu sanılan maddeler, yani su, amonyak, metan ve hidrojen bulunuyordu. Bir hafta sonunda karışım koyu kahverengi bir renk aldı ve karışımın çok miktarda biyolojik molekül içerdiği görüldü. Bunlar arasında canlı hücrelerde görülen amino asitler ve protein blokları da vardı.

Daha sonraki deneylerde de genetik bloklar oluşturuldu. Ne var ki bu blokların tam bir organizma haline getirilmesinin başka bir mesele olduğu belirtiliyor.

En basit organizmalarda bile moleküller son derece karmaşık bir düzendedir. Bugünkü yaşam şekillerinde gelişme, her biri belli bir biyo-kimyasal reaksiyonu hızlandıran enzimlerle gerçekleşir. Fakat ilk yaşam şekillerinde enzimler bulunmuyordu. Bu yüzden enzimler olmadan bütün gerekli reaksiyonların yüz milyonlarca yılda gerçekleşmesi imkansıydı.

Bunu kavramak için genlerin kimyasal yapısına bir göz atmak gerekiyor. Kalıtsal özellikleri belirleyen genlerin temel maddesi DNA denilen asittir. Bunun yerine RNA denilen asit de olabilir. DNA seritleri arasındaki bağlar uygun gerginlikte olmalıdır. Bu bağlar çok gergin olursa çoğalma zamanı seritler birbirinden ayrılacak. Gevşek olduklarında ise seritler zava-



Australya'da bulunan "stramatolit" taşlarının incelenmesiyle canlıların geçmişi belirlendi.

**2. BU ÇİFTE SARMALIN HER BİR SERİTİ BİR "HABERCI" MOLEKÜLE KOPYA EDİLMİŞTİR. BU KOPYA SADECE SİREYİ DEĞİL, AYNI ZAMANDA ANCAK BİR ENZİMLE KİMYASAL OLARAK ATILABİLECEK OLAN ARABİĞİ BAĞLANTILARI DA İÇERİR.**

**3. BİR BAŞKA ENZİM DE HABERCI MOLEKÜLÜN SİFRELİ BÖLÜMLERİNİ BİR BİRİNE YAPISITIR. BÖYLECE BİLGİ, PROTEİN YAPMAK ÜZERE ÇEKİRDEKTEN HÜCRENİN DİĞER BÖLÜMLERİNE TAŞINABİLİR.**

nından önce çoğalıyordu. Fakat mesele genlerin kendi kendine çoğalmasından çok protein imal etmesidir.

**İLK PROTEİNLER**

Son zamanlarda yapılan çalışmalarla genlerin depolandığı bilgisi 4 genetik harfin taşıdığı anlaşıldı. A, C, G ve T. Bunlar insan vücudunda can damarı proteinlerin sifresidir. Örneğin GCG grubu alanin denilen amino asiti oluşturur. Bu amino asitlerin birbiriyle bağlanması proteinleri meydana getirir. Bunların belli bir düzende dizilmesi ise bu proteinin cinsini belirler.

Canlıların bugünkü aşamasında proteinlerin biraraya gelmesini çeşitli enzimler sağlar. Fakat enzimlerin kendisi de proteindir. Öyleyse ilk protein nasıl oluştu?

Bati Alman Prof. Manfred Eigen bunun bir kaza eseri gerçekleştiğini pek muhtemel olduğunu söylüyor. Devre şans eseri de olsa bir kere başladı mı, ondan sonra devam ediyor.

Uzun genetik bilgi zincirlerini yeniden üretilebilmek için genleri okuyabilen ve düzeltmeler yapabilen enzimlerin gelişmesi gerekiyor. Bu ilerleme de daha ilerideki evrim adamlarını vavaşılabilecektir. Daha az hata daha az başkalaşma (mutasyon) anlamına geliyor. Bu yüzden de bakteriden daha karmaşık bir canlına gelişmesi için 2 milyar yıl daha geçmesi gerektiği.

Yine de bakterileri küçümsememeli. Bakteriler ve yosunlar fotosentez haklerini öğrendiler. Böylece oksijen oluştu.

Öte yandan bakteriler başka bir hayatı bulmuş daha yaptılar: Cinsiyet bugün dünyadaki canlılar çeşitliliklerini cinsiyetin oluşmasına borculudular.

**KOMÜNİST Enternasyonal**, ya da Komintern (bir başka adıyla Çiçinci Enternasyonal) 1919'da Lenin'in girişimiyle kurulmuştu. Lenin, proletaryanın Rusya'da iktidarı ele geçirmesinin yalnızca bir başlangıç olduğu kamsındaydı. 1918 yılında, İşçi Köylü Asker Temsilcileri Sovyeti Üçüncü Genel Kurulunda yaptığı konuşmada sunulan söylemişi: "İşler Marks'ın ve Engels'in belediğinden başka türlü gelişti ve uluslararası sosyalist devrimin öncüsü olmak öümüne biz, Rusya'nın çalınan ve sömürülen sınıfları sahip oluyoruz. Ona, uluslararası sosyalist devrimine —MHS.) Rus başlatırlar. Alman, Fransız ve İngiliz bitirecek ve sosyalizm zaferi ulaşacaktır." Komintern'in Birinci Kongresi açış konuşmasını da "Burjuvazi şiddetini arttırabilir, biterce işçiyi daha ölürebilir, ama zafer bizindir, dünya komünist ihtilalinin zaferi artık kaçınılmazdır" diye bitiriyordu. O günlerde dünya komünist ihtilalinin zaferi bu denli yakın göründüğüne göre, bu ihtilali yönetecek bir komuta merkezinin, uluslararası komünist partisinin oluşturulması akıldır.

Bununla birlikte, olaylar bu yönde gelişmedi. Başlangıçta Almanya, Avusturya, Macaristan'da ve Avrupa'nın birkaç başka yerinde yer yer devrimci iktidarlarda kurulduysa da, bunlar uzun ömürlü olmadı. Üstelik dünya komünist hareketi, Sovyetler Birliği'ndeki proletaryanın iktidarı yıkılmak için askeri müdahaleyle başlatılan uluslararası gerilimlere karşı büyük bir uğraş ve mücadelenin içine girmek zorunda kaldı.

Bu duruma karşın, Komintern işlevini sürdürdü. Dünya halkları Ekim Devriminin ardından uluslararası gerilimin Rusya'da giriştiği müdahale savaşlarını, dünya komünist hareketiyle sosyal demokrat hareket arasındaki keskin bölünmeyi, faşizmin ve nazizmin yükselişini, Troçkinin doğuşunu ve komünist partilerindeki bölünmeleri, Çin'deki devrimin inşisi çikış gelişmelerini, İkinci Dünya Savaşı öncesi gelişmelerini, İkinci Dünya Savaşı patlak verişini, Sovyet-Alman Saldırmazlık Paktının yarattığı büyük bunalmı görüp yaşadılar. Bütün bu önemli gelişmelerde Komintern, dünya komünist hareketinin devrimci beyni olarak çok önemli bir işlev yaptı.

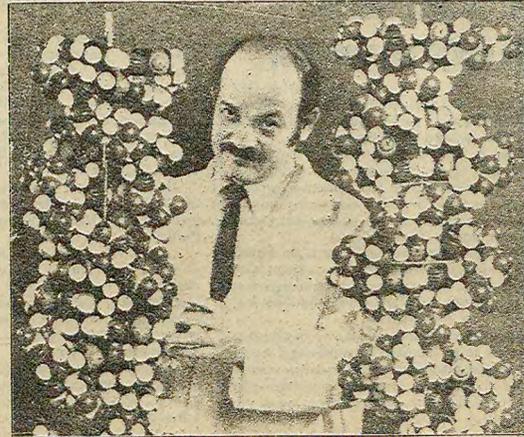
Komintern'in, dünya devrimci hareketinin gelişmesi ve güçlenmesi, bütün dünyada etkili olması bakımından bu çok önemli işlevi tartışmaya götürmez. Ne var ki, Komintern deneyi, bir ülkedeki devrimin, en başta o ülke halkının ve devrimcilerinin işi olduğu, devrimciler düşen görevin bilimsel sosyalizmin evrensel tezlerini kendi ülkelerinin özel ve somut koşullarına uygulamak olduğu gerçeğine ters düşen uygulamaları da kapsıyor. Komintern, yükselen Nazi emperyalizmi ve dünya halkları arasında baş gelişmeyi zamanında saptayamadı.

Komintern'in tarihsel deneyleri konusunda Türkiye'deki devrimciler cesur bir araştırmaya girişmişlerdir. Bu araştırmalardan ve tartışmalardan çıkacak sonuçların bilimsel sosyalizmin gelişmesini katkıda bulunacağı kesindir. Özellikle de Komintern'in yaklaşan İkinci Dünya Savaşı'nın niteliğini ilişkin çözümlemelerinde düğüştüğü önemli hataların ve bunun sonucu dünya komünist partilerinin aldıkları tutumun eleştirilmesini günümüzdeki altüst oluş koşullarında önemlidir. Bu yanlışların ortaya konması bugünkü karmaşık koşullarda bir yandan devrimci hedefi gözden kaçırılmak, öte yandan da bağnazlığa düşmek bakımından önem taşımaktadır.

## Komintern'in dağıtılması

**KOMÜNİST Enternasyonal Yürütme Komitesi** Prezidyumu (KEYK) 15 Mayıs 1943 günü kararıyla Komünist Enternasyonal'ı dağıttı. Karar 23 Mayıs 1943'te yürürlüğe sokuldu. Bu kararda, "Savaşın uzun süre önce, tek tek ülkelerin gerek iş, gerekse uluslararası durumlarının karmaşıklaşması sonucunda, her ülkedeki işçi hareketinin görevlerinin herhangi bir uluslararası merkez tarafından yürütülmesi çabasının aşılması güçlüklerle karşılaşılabileceği gitide daha açık bir şekilde ortaya çıktı." belirtiliyor. "Değişik ülkelerin tarihsel gelişim yollarının toplumsal ve siyasal gelişme düzeyindeki ve temposundaki farklılığı, işçilerin birliktelik ve örgütlülük derecelerindeki farklılığı her ülkenin işçi sınıfının önünde değişik görevlerin bulunmasına yol açtı." işaret ediliyordu (Komünist Enternasyonalın Kapanış Bildirisi'nden; Belge Yayınları'daki çeviri İngilizcesiyle karşılaştırılmıştır.) Bu kapanış bildirisi, Komintern'in daha 1935'teki 7. Kongresinde, işçi hareketinin tüm sorunları üzerinde karar alırken, "her ülkenin somut koşullarından ve özelliklerinden yola çıkması ve kural olarak, komünist partilerinin örgütsel işlerine doğrudan müdahalelerden sakınması gereğini vurguladığını" belirtiyordu. Bu ifadede, geçmişteki uygulamalarında Komintern yönetiminin bunun gibi bazı yanlışlara düştüğü anlamı çıkmakta ve özleştirilse bir nitelik kazanmaktadır. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın, artık iyice ortaya çıkan koşullarında, faşist mihver ile demokrasi cephesi arasında evrensel bir saflaşma oluşmuştu. Bu koşullarda dünya komünist ve işçi partilerinin görevleri sonuz denecek biçimde çeşitlenmişti. Dünya ihtilalinin komuta merkezi olarak oluşturulmuş olan Komintern, bu yeni koşullarda bu partilerin gelişmesinin önünde, özellikle dünya halklarının anti-faşist mücadelesinde bir engel haline gelmeye başlamıştı. KEYK Komintern'i dağıtma kararını bu yüzden aldı.

(DEVAMI VAR)



Bir bilim adamı çok karmaşık DNA modelleriyle birlikte görülüyor.

## Açıkça DOĞAN YURDAKUL



### Ayak ve yorgan

Enerji Bakanlığı, enerji tasarrufu ile ilgili önlemler konusunda bir yıldır sürdürdüğü çalışmalarını tamamladı. "Enerjinin akılcı kullanımı için uygulanacak önlemler", geçen yıl Başbakanlık genelgesi ile tüm illümlere duyurulmuş. Şimdi de ilgili kuruluşlarla bu konuda toplantılar yapılıyor. TRT'den ve basından da bu konuda halkın kafkida bulunmasına yardımcı olmaları isteniyor.

Biz de görevimizi yapalım istedik. Bakanlığın "en önemli önlemler" diyerek özellikle evlerimizde enerji tutumluluğu için ne yapmamızı önerdiğini okuyucularımıza duyurabiliriz dedik.

Geceleri perdeler kapalı tutulmalıdır. Radyatörler herhangi bir mobilya ile kaplanmamalıdır. Radyatörlerin arkasına ve dış duvarlara alüminyum önleyici veya izolasyon tabakaları yerleştirilmelidir.

Eski ev aletleri yeni, verimliliği ile değiştirilmelidir.

(Buraya kadarki masrafları bir kenara yazın. Daha gelecekle var. Akıldızca tutamazsınız. Perdeyi Dekoradan, radyatörü Demir Dökümden bulabilirsiniz. Yeni ev aletlerini ise dilediğiniz yerden.)

Sıcak su sistemi üzerindeki termostat birkaç derece düşürülmelidir.

(Termostatınız yok mu? Ne ayyıp (!) Hemen bir tane de ondan alın.)

Banyoda küvet veya yıkanma yeri naylon perde ile kapatılmalıdır.

(Banyonuzda da karıştıyolar diye tepki göstereceğinize, dediğini yapın. Enerji tasarrufu ediyoruz.)

Çamaşır makinesi kullanılmadan yeteri kadar çamaşır toplanması beklenmelidir.

(Çamaşır makinesini yıka hemen alın. Uygun taksitlerle satıyorlar)

Çatı ve tavanların camünü veya uygun bir yalıtım malzemesi ile 80 mm. kalınlığında izole edilebilir.

(Şimdi de İzocamla ortak çalışmaya başladık Bakanlık.)

Özellikle çok kullanılan odaların ve diğer mümkünse tüm odaların pencerelerine ikinci bir cam takılmalıdır.

(Olur, alalım. Çifte cam taktırma kaza !)

—Yere halı serilmesi genellikle yerin yalıtılması konusunda etkili bir önlemdir. Beton zeminlerin fayans veya halı ile kaplanması ısı kaybının azalmasına yardımcı olacaktır.

(Malum ama, seçemiyoruz. Zümrüt mü alsak, Gümüşü mü, Hakan mı, Atlas mı? Haliflex mi? Yoksa duvardan duvara Yünsa mı döşetsek? Birini seçsek bu reklamlardan kurtulacak mıyız?)

—Fırın kullanılacağı zaman birden fazla yemeğin pişirilmesi düşünülmelidir.

(Afedersiniz, siz günde kaç kap yemek pişiriyorsunuz?)

—Buzunu kendi kendine eriten dolaplar daha fazla elektrik tüketeceğinden buzdolabı alırken dikkat edilmelidir.

(Peki, yoksa alalım, varsa değiştirelim. Emaye mi olsun?)

—Tüm yemekler için basınçlı pişirici, yani düdüklü tencere kullanılabilir.

(Basınçlı pişiriciniz de mi yok? Kardeşim siz mağara devrinde mi yaşıyorsunuz Allah aşkına?)

—İşkandırılmayı azaltan renkli dekoratif duvar boyaları değiştirilmelidir.

(Olur, Sadosan mı kullanalım, DYO mu, yoksa CBS mi?)

—Mutfakta florasan lamba kullanılmamalıdır.

Bir adet 75 wattlık ampul, 2 adet 40 wattlık tane iyi ışık verir.

(Bak işte onu çatılamaz bulamayız. Ticaret Bakanı bile, ampul bulamadığını TV'de söyledi.)

Şimdi bir hesap çıkaralım:

Perde, radyatör, ev aletleri, termostat, banyoya küvetle birlikte naylon perde, çamaşır makinesi, İzocam pencerelere ikinci kat cam, halı, fayans, fırın, buzdolabı, düdüklü tencere, duvar boyasının değişmesi, bulunmayan ampullerden... Bunların hepsinin fiyatlarını Enerji Bakanlığına mı yollayacağız?

—Efendim, enerji tasarrufu yapıyoruz, anlamıyor musunuz? Biz size aygıtınızı yorganınıza göre uzatmanızı yollarını öğretyoruz. Siz bize güçlük çıkarıyorsunuz. Yoksa ülkemizin kalkmasını istemiyor musunuz?

## DÜNYAYA BAKIŞ

### Liu Şaoşi ve Çin'de sınıf mücadelesi konusunda iki görüş:

Dış Haberler Servisi  
Dünya yazımızda, Kültür Devrimi sırasında "Çin'in Krışçesi" olarak ilan edilen Liu Şaoşi hakkında bugün, Çinli yöneticilerin söyledikleri ile, eski Başbakan Çu Enlay'ın, Amerikalı gazeteci William Hinton'la 1971'de yaptığı söyleşinin Liu

Şaoşi ile ilgili bölümünü yayımlamıştık. Bugünkü bölümde, "Halkın Günlüğü" gazetesinin 3 Nisan 1980 tarihli sayısında Liu Şaoşi hakkında çıkan yazı ile Çu Enlay'ın Hinton'la yaptığı konuşmanın geri kalan bölümünü yayımlamaya devam ediyoruz.

## Çin yöneticileri, «Liu Şaoşi çalışmalarımızdan çıkarılması gereken dersleri gerçekçi bir şekilde topladı» diyorlar

Parti yerine kendi hiziplerini geçirmeleri için, partiye sözümüne "devrimci asiler" görüntüsü vermek gerekiyordu ve bu kaçınılmaz olarak onları, parti inşasına ilişkin Marksist teoriye doğrudan düşmanlık noktasına götürdü. Onlar dedikodu ve tahrifatlarını yaymak için ellerinden geleni yaptılar ve "Uğursuz Nasıl" (Liu Şaoşi'nin "Nasıl İyi Bir Komünist Olunur" adlı eserini kast ediyorlardı) ve "altı uğursuz teori" dedikleri şeyler hakkında girilti kopardılar. (Onlar Liu Şaoşi'nin "revizyonist" görüşlerinin şu altı teoride toparlanabileceğini iddia ediyorlardı: "Sınıfların sona ermesi teorisi", "parti içinde barış teorisi", "memur olmak için partiye katılma teorisi", "kitlelerin geriliği teorisi", "evet efendimci olma teorisi" ve "kamu çıkarlarını kişisel çıkarlarla karıştırma teorisi". Hiç kuşkusuz onların esas niyeti, partimizin niteliğini değiştirmek ve onu kendi amaçlarına kullu olan yarı-faşist, yarı-narşist bir "asi partisi" haline getirmek çabasıyla büyük partimizi kölelemek ve ona leke sürmekti. Lin Biao ve Dörtlül Çetenin Liu Şaoşi'nin parti inşası konusundaki karşı devrimci revizyonist çizgisine karşı başlatılan eleştirinin özü buydu.

### AŞIRI SOL BİR ÇİZGİ İLERİ SURMEK

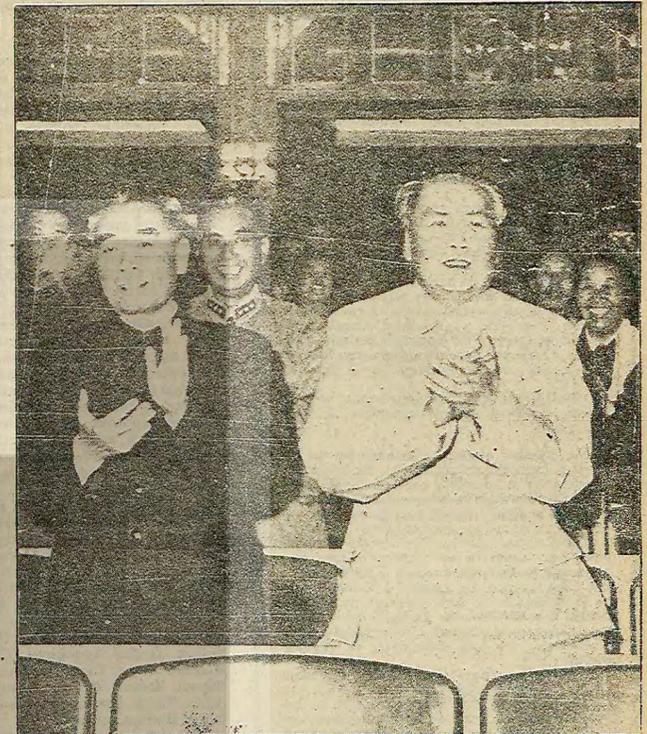
On yıldır süregelen bütün bu "revizyonizm eleştirisi" bir tek seve, sözde "sağ oportünizm" veya "sağ revizyonizm" eleştirisine indirgeniyordu. Uzun bir süre, sağcı olmaksızın "sol" olmanın daha iyi olduğu ileri sürülerek, dahası ancak sağ revizyonizm olduğu, "sol" revizyonizm diye bir şeyin bulunmadığı şeklinde yanlış bir izlenim yaratılarak, belli bir anlayış oluşturulmuş ve sürdürüldü. Böylece, "devrimin sürdürülmesi" hiç durmaksızın sağcılıkla mücadele anlamına geldi. Dolayısıyla Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesine dayanan bütün doğru şeyler, siyasetler ve çizgiler "sağ revizyonizm" olarak inkar edildi ve "sol" revizyonizmi örmek için eleştirildi. On yıllık "devrimci kitle eleştirisi"nin esas özelliği buydu.

Partimiz uzun süre, sağcılık çıktığında sağcılıkla, "solculuk" çıktığında "solculukla" mücadele ederek, iki çizgi arasında mücadelede ısrar etme geleneğini sürdürdü. Birçok kadar da, "solculuğu" sağcılıktan ayırt edebiliyordu ve sağcılığa karşı mücadelede "solculuğa" "solculukla" mücadelede de sağcılığa dikkat etmemen gerekli olduğunu farkındaydı. Bu, parti önderliğinin mücadelemiz karması olduğu durumlarda zaferle çikabilmemesi esas nedenlerinden biridir. Daha sonra işler yavaş yavaş değişmeye başladı, soldular sadece sağcılığa yöneltildi, asla "solculuğa" yöneltilmedi; böylece sağcılığa karşı mücadele devrimin sürekli bir özelliği oldu. Öyle ki, doğru şeyler de sağcı göndüldü, hatta "solcu" şeyler bile sağcı diye ele alındı. Bu eğitim Lin Biao ve Dörtlül Çetenin iktidara gelmesinden sonra olumsuz yönde daha da gelişti. Onlar, partimizin savunduğu birçok doğru şeyi suçladı ve bunları

"sağ sapma" veya "sağ revizyonizm" diye eleştirtiler. Bu büyük bir ideolojik karşılaşma yol açtı ve bugüne kadar halkın ufak bir bölümünde hâlâ aydınlığa kavuşmadı.

Kültür Devrimi yıllarında aşırı-sol düşünce akımı ve aşırı-sol çizgi doruğuna ulaştı; bunlara karşı çıkılmasına izin verilmedi ve ne zaman "solculuğa" bir muhalefet olsa, bu, "sağcı sapmanın yeniden ortaya çıkışı" veya "doğru kararları değiştiren sağcı sapma" olarak tanımlandı.

1962'de Liu Şaoşi yoldaş, partinin başkanı yardımcısı ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin Başkanı olarak çalışmalarımızdan çıkarılması gereken dersleri gerçekçi bir şekilde topladı ve sınırlı bir ölçüde bazı "sol" hatalara karşı çıktı ve bunları düzeltti. Merkez Komitesinin aynı yıl yapılan genişletilmiş çalışma konferansında bir konuşma yapan Liu Şaoşi, 1958'de ekonomik çalışmaya rehberlik edilirken, keyfi ve pratik olmayan talimatlar yayınlama pratiğinin, övünme ve abartma eğiliminin ve "komünleştirme rüzgarı"nın bulunduğu; halkın gerçekleri olgulara aramadığı bir çalışma tarzının, objektif kanunlara ters düşen bir çalışma tarzının varlığına büyük ciddiyetle işaret etti. 1959'da başlatılan sözde sağ oportünizme karşı mücadelenin uygun olmadığını, "solcu" bir-hata olduğunu söyledi. O açıkça şunu belirtti: "Luşan Konferansında bir yanlışlık vardı. O zaman yapılması gereken sağcılığa değil, "solculuğa" karşı mücadele idi; fakat sonunda sağcılığa yönelen bir mücadele oldu." "Luşan Konferansında sağcılığa karşı çıkılması yanlışti." "Parti merkezi bundan sorumlu tutulmalıdır" vb. Liu Şaoşi yoldaş aynı konuşmada İkinci Beş Yıllık Plan döneminde (1958-62) yapılan hatalardan da söz etti ve hataların nedenini tartıştı. O şuna işaret etti: "İkinci Beş Yıllık planda sosyalist dönüşümümüz esas olarak başarıyla tamamlandı, parti çalışmalarının ağır merkezini sosyalist inşaya kaydırıldı. Bunu yaparken bazı tecrübeler edindik. Çin'in kendi özellikleri ışığında Çin şartlarına uygun yollar benimsenerek, kendi başımıza yürümesini öğrenmeliyiz. Böylece sosyalist inşanın genel çizgisini ortaya koyduk ve iki ayak üstünde yürüme ilkelere olarak bilinen ilkelere belirlidik. Fakat o zamanlar hem hâlâ o kadar tecrübeli değildik, hem de birçok önder yoldaş yeterince alçakgönüllü ve temkinli değildik; bunlar, gerçekleri olgulara arama ve kitle çizgisini izleme geleneğine ters yönde hareket ederek, kendini beğenmişliğe düştiler. Böylece onlar, parti için hayatta, devletin ve kitle örgütlerinin hayatında demokratik merkezileştirme çabaları belli ölçülerde zayıflattılar. Bu, İkinci Beş Yıllık Plan döneminde inşaa faaliyetimizin bazı yönlerinde ciddi hatalara yol açtı." Tarihini kamladığı gibi Liu Şaoşi'nin bu konuşması, sosyalist devrim ve inşanın elde edilen tecrübe ve dersleri derinlemesine tahli eden önemli bir belge olarak durmaktadır. Yine de bu belge revizyonist diye açıkça saldırıya uğradı.



Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Başkanı Mao Zedung, Çu Enlay ile birlikte, bir gösteriden sonra görüşüyor. Çu Enlay, Mao'nun en yakın çalışma arkadaşlarıdır.

## Çu Enlay: «Mao'nun açıkladığı gibi Liu Şaoşi, kapitalist yolu tutmadaki sorumluluğunu kabul etmedi»

Liu Şaoşi ayrıca, mevcut üst yapıyı koruyarak da Büyük İleri Atılım'a karşı çıktı. O, üretici güçleri engelleyen üst yapının değiştirilmesini istemiyordu. Daha sonra Çen Po Ta gibi bazıları (Merkez Komitesi üyesi ve 1969'a kadar Kültür Devrimi Grubu sorumlusu), Mao'nun, köylük alanlarda sosyalizmi sağlamlaştırmayı amaçlayan On Büyük İlişki'sine karşı çıkarak Liu Şaoşi'ye katıldı.

Biraz önce söylediğim gibi Mao, 1963'te, sosyalist eğitim hareketini yönetmek için On Büyük İlişki'yi yayınladı. Liu Şaoşi buna başka bir On Büyük İlişki ile cevap verdi -karmakarışık ve anlamasız detaylarla dolu, gerçek bir skolastik çalışmadı bu- Mao'nun açıkladığı gibi, Liu Şaoşi Kapitalist yolu tutmadaki sorumluluğunu kabul etmedi. Bunun yerine, dört alanda (ekonomi, politika, örgütlenme ve ideoloji) yetkin olanlar olmayanlar arasında bir ayırım yapılmasını önerisinde bulundu.

İster Komünist Partisi içinde olsun ister olmasın, ister önemli bir görevde ister mütevazı bir görevde olsun, bu dört alandan birinde yetkin olmadıkları gönenler işinden alınabilir.

Böyle bir programla, mücadele alanı kaçınılmaz olarak genişleyecektir. Köylük bölgelerdeki kadrolar arasında, örneğin kişisel kullanım için kolektif mülkiyetten yararlanma gibi aşırı beğenlikler ortaya çıkmıştır. Eğer böyle eylemler onları kötü unsurlar haline ge-

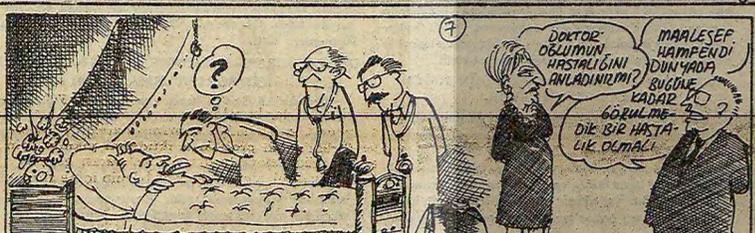
tiyorsa, bir kaç istisnadan dışında, köylük bölgelerdeki bütün kadroların yerlerinden edilmesi gerekir. Örneğin, tarlada herhangi bir şeyin (bir sepet, bir çanta veya bir sığınım) unutulduğunu, bir kadronun da onu kişisel kullanım için evine götürdüğünü varsayalım. Bu kadro yazılmış mıdır? Eğer bütün bunlar vahim yazışmalar olarak değerlendirilirse, sonuçları tahmin etmek çok güçleşirdi; bu, muazzam bir kargaşa doğururdu.

Böyle bir eylem, kadronun yetkisini kötüye kullanması anlamına gelmez. Fabrikalardaki kadrolar da böyle şeyler yapabilirler. Örneğin, bir kadro, fabrikamızın malzemesini kullanarak kişisel bir mektup yazabilir. Toplum henüz komünizm aşamasına gelmedi. Birçok insan, hâlâ, kişisel çıkar ile kamusal çıkar arasında net bir ayırım yapmıyor. Ancak komünizm döneminde, çeşitli mücadele biçimleri olacaktır. İşte bu yüzden söz konusu olan, dört alanda yetkin olmak veya olmamak değil, hangi çizimin izleneceğini bilmezdür.

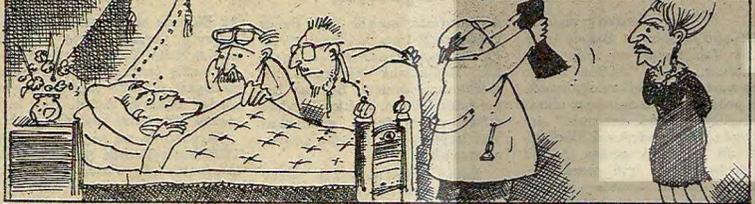
Mao'nun 23 Nokta'sı, Liu Şaoşi'nin On Büyük İlişki'sini reddetti. Ancak Liu Şaoşi'nin karısı Wang Guang Mei, "Seftali Bahçesi" eğitim tugayında deneyler yapmak için gitti. Liu nun On Büyük İlişki'sini tamamen uyguladığı ve hatta Merkez Komitesinin ve Başkalarının izni olmadan bütün ülkeyi dolayarak bu konuda konuşmalar yaptı.

(DEVAM EDECEK)

## HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI ERHAN YALVAÇ



HAKKININ DURUMU HERGÜN DAHA AĞIRLAŞIYORDU. SONUNDA ANNESİ ÜZÜLÜNÜN EN MEŞHUR VE PROFESÖRÜNÜ BİRARAYA TOPLADI



NE DİYORSUNUZ SAYIN PROF. LAR KURTULACAK MI? EYEV. EYEV BU TAM ANLAMLI İLE BİR ARANDI-SIT KEDİZİ



KÖZEL ZATEN BUNUN KİN SİNE DEĞER PARLA VERDİM



SONUNDA AMERİKAT GÖNÜ GELDI. ÖZÜLÜ PEDLAR. HAKKI'NIN KÜÇÜK KARININA NESTERİ ATTILAR AMA AĞIZLARI SASSINLIKTAAN AÇIK KALDI

DEVAMI YARIN



SOLDAN SAĞA: 1) "Otoriter demokrasi" yanlılarının son günlerde değiştirilmesi için kamuoyu yaratmaya uğraştıkları. TERSİ gerçekten anlamada bir kelime. 2) Gözlemevi-Fasla. 3) Gaye - Asyama, kerte. 4) Arının yaptığı - Temizleme maddesi olarak kullanılan mavimsi renkli bir toz boya - TERSİ beyaz. 5) Yeticili olmayan - TERSİ bir besteyi oluşturur temel motif - TERSİ ancak. 6) Köti - İki gözü görmeyen. 7) Türk parasının simgesi - Yık taşıyan. 8) Bir hacim ölçüsü - Sağıklı. YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Araba yapan satan kimses. 2) Bir ibadet şekli. 3) Matematikte kendinden ve birden başka bir sayıya tam olarak bölünemeyen sayı - TERSİ birinci. 4) TERSİ kaynatılarak içilen hoş kokulu bir bitki - Namsuşi, sözcüğü erci. 5) Bir hayvan - TERSİ sağ renğinin açılması işlemi. 6) Hareket etmeyen - Bir ünlem. 7) TERSİ su musluğu - TERSİ otuz günlük zaman birimi. 8) Bir kadın ismi - Kuzu sesi. 9) Gelecek - TERSİ samanyunun simgesi. 10) Olgun olmayan - Dört tarafı kalmı ve yüksek duvarlarla çevrili mühim yer. 11) TERSİ üzerine ipik, tel sarılan yuvartak aygıt. 12) Çu satan (Çoğul)

## sorular ? cevaplar

CEVAP (devam): Öte yandan, emperyalist sistemin bağrında yavaş yavaş oluşmuş ABD hegemonyasının ABD yenilgisine dönüşmesiyle 1960'ların sonlarında patlak veren şimdiki buhrana, 1970'lerin ortalarında başlayan petrol zamlarının hız kattığı, hiç olmazsa biçimsel açıdan doğrudur. Peki ama, OPEC'in petrole zam yapmaması gerektiğini, zam yapılması için suçlu olduğunu söyleyebilir miyiz? Kesinlikle hayır. Petrol, ergeç tükenen bir fosil yakıtıdır. Dünyanın en geniş ve en kolay çıkarılabilir petrol rezervleri, başta Ortadoğu'nun Arap ülkeleri olmak üzere, çeşitli Üçüncü Dünya devletlerinin elinde bulunuyor. Lenin'in gözlediği gibi sadece bilinen hammaddede kaynakları zengin değil, gelecekteki

muhtemel kaynaklar için de birbiriyle mücadele eden emperyalist ülkeler, daha 19. yüzyılın sonundan itibaren bu bölgelerin üzerine çöreklenmişler. Binlerce bağımlılık ve imtiyaz ipilinden dokunmuş bir ağ içinde, petrolün üretimi, işlenmesi ve ticareti, büyük tekelilerin denetimine girdi. ABD başta olmak üzere bütün tekelci kapitalist ülkelerin smai gelişmesi ve mali refahı, on yıllar boyunca, Ortadoğu petrolünün yok pahasına kapatılmasıyla sağlanan ucuz enerjiye dayandırdı. Bu gelişme ve refah, zengin ülkelerin yoksul ülkeler arasındaki uyarı ve Üçüncü Dünya devletlerinin milli kaynaklarını kurumaya yitir tutmasıyla elele yürüdü. Zulmün ve sömürünün olduğu her yerde ayrımda de doğar. Bu,

## Dünden bugüne ekonomik buhranın nedenleri 7

SURU: Şimdiki dünya buhranının 1973-74'te petrol zamları yüzünden başladığı ve özünde bir enerji bunalımından ibaret olduğu doğru mudur? Bu buhranın sorumlusu OPEC midir?

tarihin nesnel bir yasasıdır. Siyasi bağımsızlıkların sömürgeleştirilmesi için, emperyalistlerin kazanılan emzilen milletlerin, yekarıdan anladığımız ekonomik mekanizmanın kendi servetlerini habire başkalarının cebine taşımaması da "dur" demeleri kaçınılmazdır. Bu "dur" deyiş, 1970'lerin ortalarında, hem ABD'nin Ortadoğu'da İsrail aracılığıyla yürütülen hegemonyacılığında, hem de uluslararası ticaretin hadrimin 1960'ları daha fazla Üçüncü Dünya'nın aleyhine dönmeye tepki içinde gerçekleşti. Petrol üretken ülkeler başka ne yapabilirlerdi? İcükte-timlerini kısmaya yanaşmayan emperyalistlerin, onların yerine

konması imkansız rezervlerini uzla içmelerine ve ithal etmek durumunda bulduklarını sanayi ürünlerinin fiyatlarının yükselmesini seyretilmek kalmayışlardı? Üstelik mesele bununla da bitmiyor. İstisnasız bütün gelişmiş kapitalist ülkelerin her OPEC zammına misillemesi, kendi sinai ihrac mallarına tekrar tekrar zam yapmak oldu. Zengin ülkeler, sanayi üretimine ve dünyaya ticaretine hakimiyetleri sayesinde kendilerini petrol fiyatlarındaki artışa karşı korudular. Türkiye ise kendi hakim sınıflarının 1923'ten bu yana izlediği siyasilerin oluşturduğu ekonomik yapı nedeniyle, hem petrolün ve hem de sanayi ürünlerinin

pahalılaşmasına maruz kaldı. Bu nun kabahatini OPEC'e yıkmak abesdir. Petrol üreticileri, 100-150 yıllık emperyalist sömürüye karşı çıktılar. Elbette çikacaklardı. Onların eylemi zaten bir buhran dönemine girmişti. "Lübnan uluslararası kapitalist sistemin dokusunu daha fazla çürütüdü. Elbette çürütülecekti. Böyle çürütülmelerden, daha fazla uyanış, yeni sallaşmalar ve devrimci çözümler çıkar.

Bize düşen, "keşke Üçüncü Dünya ülkeleri statukoyu bozmaya kalkışmasalardı" diye hayıflanmak değil, ülkemizin ekonomik yapısını o genel uyanış içinde düzeltmeye çalışmaktır.

## SPOR

## Ali Sert'in ölümü bardağı taşıran son damla oldu

## Boksörler ringe çıkmıyor

Ali Sert'in ailesi için bağış kampanyası açıldı.

ANKARA (ÖZEL)

Milli boksörümüz Ali Sert'in Bükreş'te yaptığı karşılaşmadan sonra tedavisinin ihmal edilmesi sonucu Ordu Milli Takım Kampında aldığı sert yumruk nedeni ile ölmesine tepkiler sürüyor.

Olay üzerine Ankara ve İstanbul'da birer basın toplantısı düzenleyen boksörlerimiz Ali Sert'in ölümüne neden olan olayların geçici olmadığını boksun içinde bulunduğu durum nedeni ile kendilerinin de bu tehlike ile her an karşı karşıya olduklarını belirterek, istekleri hemen yerine getirilmediği takdirde boksı bırakacaklarını açıkladılar.

## BOKSÖRLERİN İSTEKLERİ

Basın toplantısına katılan boksörler isteklerini şöyle sıraladılar:

"Boks yapan tüm boksörlerin tam bir tıbbi muayeneden geçip boks yapabilirlik ölçülerinin tespit edilmesi, her boksöre federasyon tarafından bir sağlık kartı düzenlenmesi ve boksörlerin bu kartla periyodik ve ücretsiz tedavilerinin sağlanması ve müsabaka öncesi bu kartın kontrol edilmesi, müsabaka öncesi tıbbi laboratuvar kontrolünün yapılması, müsabakadan sonra maçın sonucu ne olursa olsun her boksörün kontrolden geçirilmesi, gerekirse bir klinikte derhal tedavi alınması, milli takım kampına çağrılan boksörlere kamp süresi içinde sürekli denetim yapılması, antrenörlerin bilgili kişilerden seçilmesi, maçların ve antrenmanların denetlenmesi, antrenörler hakkında federasyonun kart tutulması, sürekli hata yapan antrenörlerin görevden alınması"

## KARARA KATILAN BOKSÖRLER

İstekleri yerine getirilmediği takdirde boksı bırakacaklarını söyleyerek boykota katılan Ankara ve İstanbullu boksörler şöyle: Dursun Candan, Esat Çelik, Sefa Nar, Nuri Eroğlu, Köksal Özoğlu, Enver Aydın, Ali Canay, Bahattin Özler, Vedat Onsoy, Mehmet Kumova, Tahsin Kaya, Sefa Çalıskan, Müslüm Erkin, Murat Aslan, Murat Çimen, Hasan Kaya, Salih Öztürk, Doğan Aydoğmuş, Cumhur Asilkefeli, Mehmet Tatar, Caner Doğanal, Sinan Teke, Niyazi Kaban, Ömer Sipahi, Ömer Aladağ, Adem Taşay, İbrahim İnceoğlu, Yusuf Uzunbaş ve Burhan Adamey.

Boksörler ayrıca Ali Sert'in boks sporunu yönetenler tarafından katıldığını, Federasyon Başkanının ise istifa ederek sorumluluktan kurtulmasını istediklerini söylediler.

## BAĞIŞ KAMPANYASI AÇILDI

Öte yandan Amatör Kulüpler Spor Federasyonu, Ankara'da düzenlenen bir toplantı ile Ali Sert'in ailesine yardım için tüm Türkiye düzeyindeki spor kulüpleri ile yöneticilere çağrıda bulundu. Genel Başkan Rıza Simer Ankara'da yöneticiler adına yaptığı açıklamada, Ankara Belediyesi Spor Kulübünün Ziraat Bankası Merkez Şubesinde Ali Sert'in babası Dursun Sert adına açtığı 166277 numaralı hesaba ülke düzeyinde tüm kulüp yöneticilerinin olanakları ölçüsünde yardım göndermelerine inandığını söyledi. Daha sonra İstanbul Amatör Futbol Federasyonu Başkanı Yalçın Kızılay, da beraberindeki bir heyetle düzenlediği basın toplantısında Ali Sert için Türkiye Halk Bankası Beyoğlu Şubesi'nin 15852 hesabında yardım kampanyası açtıklarını ifade etti.



İhmal sonucu ölen milli boksörümüz Ali Sert'in ailesi için bağış kampanyası açıldı ve birçok boksör boykota başladı. Fotoğrafta, ölen milli boksörümüz Ali Sert ve ailesi görülmüştür.

## Ordulararası Dünya Şampiyonası grup eleme maçları

## HOLLANDA-TÜRKİYE

## SAMİM VAR ANILDI

Merhum Spor Yazarı ve Türkiye Spor Yazarları Derneği kurucularından Samim Var ölümünün 4. yıldönümünde kabri başında düzenlenen bir törenle anıldı. 'Anma törenine Samim Var'ın akrabaları ve yakınları ile gazeteciler, futbolcular, kulüp yöneticileri katıldılar.

Karşılaşmanın rövanşı 29 Mayıs'ta Ankara'da oynanacak.

## Türkiye Kupası finalinde ilk round Galatasaray-Altay

Türkiye liginde düşme hattında bulunan iki takım Galatasaray ile Altay Türkiye Kupası finali için bugün karşı karşıya geliyorlar. Saat 16.00'da İnönü Stadyumunda başlayacak olan karşılaşmaya Galatasaray saha ve seyirci avantajını değerlendirerek amacını çıkaracak. Galatasaray mutlak galibiyet amacını taşıyarak Altay'da beraberlik peşinde koşacak. Altaylılar beraberlik halinde rövanşta Galatasaray'ı eleyebileceklerini söylüyorlar. Son haftalarda başarılı maçlar çıkarmalarına rağmen tehlikeli bölgeden uzaklaşamayan Galatasaray ile Altay'ın Türkiye Kupası finalinde alacakları sonuç merakla bekleniyor.

## NASIL GELDİLER?

Galatasaray-Bursaspor: (2-0), (0-1), Galatasaray-Düzcespor: (3-2), (3-0), Galatasaray-Gaziantepspor: (1-1), (2-1), Galatasaray-Adanaspor: (3-2), (1-2)...  
Altay-Alibeyköyspor: (2-0), (3-1), Altay-Kayserispor: (1-0), (1-2), Altay-Trabzonspor: (2-0), (0-1), Altay-Lüleburgazspor: (1-1) (2-0)...

## Yurtta ve dünyada

Beşen hafta

## TRABZONSPOR ŞAMPİYONLUĞU GARANTİLEDİ

Tehlikeli bölgede 10 takım var

1. Türkiye Liginin son 2 haftasına girerken Trabzonspor Diyarbakırspor'u 1-0 mağlup ederek şampiyonluğu garantiledi. 16 takımlı ligin tehlikeli bölgesinde ise 10 takım bulunuyor. Geçtiğimiz hafta alınan sonuçlar ve puan durumu şöyle:

Trabzonspor-Diyarbakırspor: 1-0  
Galatasaray-Bursaspor: 3-0,  
Beşiktaş-Göztepe: 0-0,  
Zonguldakspor-A. Demirspor: 1-0,  
Adanaspor-Rizespor: 2-1,  
Altay-Kayserispor: 2-0,  
Eskişehirspor-Fenerbahçe: 1-1  
Orduspor-Gaziantepspor: 1-1,

## BASKETBOL MİLLİ TAKIMIMIZ AVERAJLA ELENİDİ

İsviçre'nin Neuchatel kentinde yapılan Olimpiyat elemelerine Amerikalı oyuncuların kurulu kadroları ile gelen İsrail ve Fransa karşısında başarılı maçlar çıkaran Basketbol Milli Takımımız Fransa'yı yendi ve müsabakaların güçlü rakipleri ile aynı puanda tamamlandı ancak averajla elendi. Basketbol Federasyonu Başkanı Osman Solaklıoğlu, "Alman sonuç için ümitsiz bile olsak, takımımız tüm Avrupa'nın dikkatlerini üzerine çekti. Takımımızda övünürümüz" dedi. Antrenör Mehmet Baturlap da Avrupa Şampiyonası hazırlıklarına şimdiden başlanmasını gerektirdiğini söyledi.

## İTALYA'DAKİ ŞİKE SKANDALI İÇİN RUGON KARAR VERİLDİ

İtalya'yı sarsan şike skandalına adı karışan futbolcuları ve futbolcularla ilgili soruşturmayı tamamlayan İtalya Futbol Federasyonu Disiplin Kurulu skandala adı karışan bütün yönetici ve futbolcular hakkında bugün kesin karar verecek. Disiplin Kurulunun, maçlarda şike yaptıkları tespit edilene için cehdi hak mahrumiyeti cezası vermesi bekleniyor. Bazı maç-

## Değirmen ve Birch

Galatasaray Kulübü Genel Sekreteri Süha Özgermi "Artık taşınma su ile değirmen dönmeyeceğini iyiden iyie biliyoruz" demiş. - İyi ama Galatasaray eski çalıştırıcısı Brian Birch'ü 6 yıllık bir aradan sonra yeniden getirdi mi?

- Getirdi...  
- Eeee, Birch taşınma su değil mi peki?



## Puan durumu

| Takımlar      | O  | G  | B  | M  | A  | Y  | P  |
|---------------|----|----|----|----|----|----|----|
| Trabzonspor   | 28 | 11 | 14 | 3  | 23 | 10 | 36 |
| Zonguldakspor | 28 | 12 | 8  | 8  | 27 | 18 | 32 |
| Fenerbahçe    | 28 | 11 | 10 | 7  | 29 | 24 | 32 |
| Bursaspor     | 28 | 12 | 8  | 8  | 27 | 26 | 32 |
| Rizespor      | 28 | 13 | 4  | 11 | 36 | 31 | 30 |
| Eskişehirspor | 28 | 7  | 15 | 6  | 28 | 24 | 29 |

## TEHLİKELİ BÖLGE

|                |    |   |    |    |    |    |    |
|----------------|----|---|----|----|----|----|----|
| Orduspor       | 28 | 8 | 12 | 8  | 25 | 31 | 28 |
| Altay          | 28 | 9 | 9  | 10 | 28 | 26 | 27 |
| Beşiktaş       | 28 | 7 | 12 | 8  | 24 | 26 | 27 |
| A. Demirspor   | 28 | 9 | 8  | 11 | 24 | 23 | 25 |
| G. Antepspor   | 28 | 8 | 10 | 10 | 23 | 22 | 28 |
| Galatasaray    | 28 | 7 | 12 | 9  | 24 | 25 | 26 |
| Adanaspor      | 28 | 8 | 10 | 10 | 20 | 21 | 26 |
| Göztepe        | 28 | 7 | 11 | 10 | 25 | 31 | 25 |
| Kayserispor    | 28 | 6 | 12 | 10 | 19 | 27 | 24 |
| Diyarbakırspor | 28 | 8 | 6  | 14 | 21 | 35 | 22 |

ları para karşılığı satmaları iddia edilen Koss ve diğer futbolcuların yargılanması 13 Haziran'da Roma'da başlanacak.

## ATICILARIN SKEET'DE BALKAN ŞAMPİYONU

Yunanistan'ın Atina şehrinde yapılan Balkan Atıcılık Şampiyonasında büyük başarı gösteren Skeet Milli Takımımız, 600 vuruşta 582 isabet kaydederek takım halinde Balkan Şampiyonu olurken, Sovyetler Birliği'ne ait Avrupa Rekorumu da egele etti. Skeet Milli Takımımız ayrıca Rumenlere ait Balkan Rekorumu da kırarak geçen yılın Balkan rekoru 581 vuruşta Romenlere aitti.

## GÜREŞ, BOKS VE TAEKWONDO FEDERASYONLARI İÇİN SORUŞTURMA AÇILDI

Boksör Ali Sert'in ihmal sonucu ölümü nedeniyle Boks, son Avrupa şampiyonasında Alman başarısız sonuçları yüzünden Güreş ve Türkiye Taekwondo Şampiyonası sırasında Federasyon Genel Sekreterinin şampiyonayı yöneten hakemler için verdiği 'soruşturma' raporu üzerine Taekwondo Federasyonları hakkında soruşturma açıldı. Soruşturma için Genel Müdürlük müfettişlerine gerekli emir verildi.

## "Belgeler..."

(Baştarafı 1. sayfa) yetkisi tanınmıştır. Bir amirin bu atama yetkisini kötüye kullanıp kullanmadığını tespit etmekteyiz. Bunu saptamak da genellikle zordur. Kötü niyet saptanmadığı takdirde, birçok kereler olduğu gibi, hakkın yitirilmesi durumu olur. Bununla uğraşılması gerekmektedir. Memurlar da genellikle bu güce sahiptirler. Zaten bu derece iyi örgütlenmiş de değildir. Sendika gibi bir kuruluşları da olmadığı için bu çabaları belli bir düzeyde kalmaktadır. Bürokratik kadro politize olmaktadır. Bu nitelikçe de art-

maktadır. Soru: Eger atamanın bir işe yetkilerinin imzası ile yapıldığı saptanmış, örneğin bir gazete-madde açıkladık. AP yöneticilerinin imzalarını bulduğumuz belgeleri yayımladık. Kendileri de kabul ettiler, hatta bazı sürgünleri az bile bulduğunu söylediler. Bu durumda ispatı olduğuna göre müeyyide uygulanmaz mı? S. Gözbiyüyük: Efendim bu memurun işini kolaylaştırıyor. İşlem büyresel olarak ele alınır. Danıştayın amaç yönünden denetim görevi de vardır. Bu belgeler bunu kanıtlamada kolaylık sağlar. Kanun dışı işlem gere-

ken uygulamayı görür. Yetkinin kamu yararı dışında kullanılacağı tespit edilirse gereken işlem uygulanır. Soru: Peki, sizin kişisel yorumunuz öğrenilebilir miyiz? Nasıl olmalıdır bu işlem? S. Gözbiyüyük: Benim kişisel yorumuma hiç gerek yok. Çünkü yasa son derece açık. Bu konudaki işlemleri, amirin uygulamasındaki yetkilerini düzenlemiş, açık ortaya koymuş. Yasayı uygulamasak mesele kalmayacak. Bizde sorun yasa değil, uygulamada. Yasanın uygulamasına geçirilmesindedir.

## MHP'liler...

(Baştarafı 3. sayfa) lerinin yaygınlaşması üzerine E-lazığ ve Tunceli illeri sınırlarındaki, özellikle de Tunceli'nin Pınarlar ve Pertek ilçelerindeki köylerde göçler başladı. MHP'ilerin Pınarlar'da Alevilerin ve komünistlerin Sınırları saldıracağı yolundaki propagandaları üzerine Pınarlar'daki 45 hane kardeşini yurttaş bölgeleri terketti. Bu arada Tunceli Pertek'te de köyler boşalmaya başladı. Alevi yurttaşların barındığı Konurak köyünden de göç başladı. Bölgedeki tedirginlik üzerine Konurak köyü Muhtar, can güvenliğinin kalmadığını söyledi.

## TIKP Merkez...

(Baştarafı 1. sayfa) halkın değerli evlatlarını sevdiği suikast yoluyla öldüren Apocu çete, devlet içindeki karanlık güçler tarafından yönlendirilmekte ve beslenmektedir. Apocu caniler, bu karanlık güçlerin Partimizle anlaşın için çekme planını uygulamaktadır. Bazı devlet görevlileri, Partimizi düelion ve intikamcı bir çizgiye çekmek üzere çeşitli tertipler düzenledikleri açıkça ifade etmişlerdir. "Aneak, Partimiz her türlü tertibe ve saldırganlığa karşı uyanıktır. Anarşi odaklarına ve cinayet şebekelerine karşı halkı birleştirerek ve seferber ederek mücadeleye yürütmeye çizgisini hiç bir zaman terketmeyeceğiz. Halka güveniyoruz. Karanlık güçler ve onların aletleri ergeç haktan gereken cevabı alacaklardır. Halk için hiç bir fedakarlıktan kaçınmayan, kendini yurdunun bağımsızlığına ve devrimci adamış olan sevgili şehidimiz Mehmet Öngan'ın anısı bu mücadelede bize her zaman ışık tutacaktır."

## Kayseri...

(Baştarafı 1. sayfa) lük şoförü Ahmet Bağcı uzun süre Vali beyin evi için çalıştırdılar. Mesai saatleri için memurlar Vali beyin beğenmediği projeler üzerinde tekrar çalıştırıldılar. "Sahil kontrolü" adı altında yolluk ödemekle Müdürlüğe ait araçlarla arsayla ilgili. Vali beyin evi için gerekli çimento, demir, kereste gibi malzeme velayetin tanınmış müteahhirlere değil, paralı müteahhirlere teslim edildi. Vali beyin evi için 06 KP 516 ve 06 NL 308 Nolu Müdürlük araçları Çanakakale Pazarı arasında mekik dokudular. 27 Eylül 1977 günü başlayan inşaat hızla yükseliyordu. Verilen bu kanunusuz görevi yapmaktaki tereddüt eden memurların İl İmar Müdürü Ali Demiray'dan aldıkları cevap her aynı idi: "İnşaat Valinin, emri veren İl İmar Müdürü, Bütün sorumluluk bana aittir"

## Akçakale...

(Baştarafı 1. sayfa) menî masını almadan ilçeyi terk etmek zorunda bırakılır. "MHP'lilerin memur ve öğretmenler üzerindeki yoğun baskıları ilçe halkını da tedirgin ediyor. Akçakale Emniyet Amirliği ise komandalara ısrarla müdahale etmekten kaçınıyor.

## BAŞSAĞLIĞI

K. Maraş İl Yönetim Kurulu üyemiz

## Mehmet Ongan

Apocu caniler tarafından şehit edilmiştir.

Ailesine, Pulyanlı köylülerine, Maraş halkına ve bütün partili arkadaşlarına başsağlığı dileriz.

Halk için hiç bir fedakarlıktan kaçınmayan, kendini yurdunun bağımsızlığına ve devrimci adamış olan sevgili şehidimizin anısı bize her zaman halk düşmanı karanlık güçlerle mücadele yolunu gösterecektir.

TIKP Genel Merkezi

## BAŞSAĞLIĞI

Değerli insan, yurtsever avukat

## Temel Aydınoglu'nun

katlini nefretle protesto eder, ailesine, yakınlarına ve tüm Trabzonlulara başsağlığı dileriz

TIKP Başkanlık Kurulu

## BAŞSAĞLIĞI

12 Mayıs 1980 günü komandolar tarafından

## Temel Aydınoglu'nun

ailesine ve tüm Trabzon halkına başsağlığı dileriz.

TIKP Trabzon İl Başkanlığı

## Kıyımlar...

(Baştarafı 1. sayfa) Mergan getirildi. Yaşar Mergan'ın oğlunun Kayseri DMMA'da okuduğu ve komandolardan önde gelenlerinden olduğu biliniyor. Yaşar Mergan da işe başlar başlamaz birbiri ardına yayınladığı tamimlerle 45 memur ve 50 işçinin yerini değiştirdi. Son iki yıl içinde Sidemas tarihinde en başarılı üretimi gerçekleştiren teknik elemanlar partizanlık uğruna görevden alınarak pasif yerlere verildiler. Emekliliğine 3 ay kalan memurlar bile sürüldü. Ancak tepki üzerine görevlerine iade edildi. Sidemas'da ilk defa işyeri amirlerinin onayı alınmaksızın 16 yeni postabaşı atanması yine bu hükümetin uygulaması olarak görüldü. Son olarak Müessesesi Müdür Yardımcısı Mahmut Şener, Personel Müdürü Mustafa Karadağ

ve Etüd Planlama Ünite Amiri Endüstri Mühendisi Ali Zeki Ercan'ın Ankara'ya, Pik Döküm Şubesi mühendisi Ali Emiroğlu Adana'ya sürüldüler.

## AP TEŞKİLATI KARIŞIYOR

Sidemas'da çalışan AP'ilerin sürgün ve kıyımlara karşı gösterdiği tepkiler teşkilata da yansdı. Huzursuzluğu gidermek için Siyasa giden AP Sivas Senatörü Tahsin Turkyay'ın MHP'lilerin tayini önceliği bildiriliyor. AP'li ve MSP'li ünite amirlerinin de MHP'lilerle birlikte çalışmaya kabul etmedikleri ve "MHP gelirse biz yokuz" dedikleri öğrenildi. Bu arada partizanlığı protesto etmek üzere 2500 işçi yemek boykotu yaptı. Aynı gün müessesesi kapısına da üzerine "işçi ve memur kıyımlarına hayır" yazılı siyah bir celenk konuldu.

## ISPARTA CUMHURİYET SAVCILIGI SATIN ALMA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINDAN

| Sayı:5 | C İ N S İ          | MİKTARI | BİRİMİ | Muhammen Bedeli lira Krş. | Geçici Teminatı Lira Krş. |
|--------|--------------------|---------|--------|---------------------------|---------------------------|
| 1-     | 550 Gramlık çekmek | 310.250 | A det  | 2.463.385,00              | 78.902,00                 |
| 2-     | Erkek ve Dana Eti  | 7.000   | Kilo   | 1.411.655,00              | 42.350,00                 |
| 3-     | Bakaliye           | 14      | Kalem  | 4.704.940,00              | 141.148,00                |
| 4-     | Sebzeye ve Meyve   | 15      | Kalem  | 1.533.105,00              | 45.993,00                 |
| 5-     | Kuru Bakliyat      | 5       | Kalem  | 925.715,00                | 27.771,00                 |
| 6-     | Çam Odunu          | 30.000  | Kilo   | 101.100,00                | 3.033,00                  |

1- Isparta kapalı ve yarı açık cezaevlerinin 1980 mali yılında yiyecek ve yakacak maddeleri ihtiyaçları yurtdaki gruplar halinde 30.5.1980 tarihinde Cuma günü saat 15.00'de Isparta cezaevi müdürlüğü, Müessesesi cumhuriyet savcılığı odasında toplanacak komisyonla kapalı zarf usulü ile ihale edilecektir.  
2- Şartname ve ekleri mesai saatleri içerisinde kapalı ve yarı açık cezaevlerinde görülebilir.  
3- İndirimler beher grubun muhammen bedeli üzerinden % olarak yapılacaktır.  
4- İsteklilerin ücreti odası belgesi ile 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre hazırlanacakları teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyon başkanlığına vermeleri ayrıca posta vesair geçimlerini kabul edilmeyeceği ilan olunur.

(Basın: 14325 - 516)

## MAKINA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU MARANGOZ FABRİKASINA TOMRUK NAKLETTİRİLECEKTİR

Kapalı Zarf Usulü ile aşağıda gösterilen Orman İşlenmelerinden hıazırlarıdaki miktarlarda tomruk naklettiler.

| ORMAN İŞLETMESİ        | C İ N S İ                  | MİKTARI |
|------------------------|----------------------------|---------|
| Bolu Orman İşletmesi   | 1-İ.H.S.N.B. Çam Tomruk    | 150 m3  |
| Mengen " "             | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 250 m3  |
| Aladağ " "             | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 350 m3  |
| Dirgine " "            | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 600 m3  |
| Araç " "               | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 750 m3  |
| Yenice Orman İşletmesi | 1-İ.H.S.N.B. Göknar Tomruk | 500 m3  |
| Karabük " "            | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 1000 m3 |
| Mengen " "             | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 150 m3  |
| Düzce " "              | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 2525 m3 |
| Aladağ " "             | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 200 m3  |
| Taşköprü " "           | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 1600 m3 |
| Daday " "              | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 400 m3  |
| İhsangazi " "          | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 400 m3  |
| Kastamonu " "          | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 375 m3  |
| Araç " "               | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 100 m3  |
| Yığıla " "             | 1-İ.H.S.N.B. Kayın         | 2000 m3 |
| Devrek " "             | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 1250 m3 |
| Dirgine " "            | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 5100 m3 |
| Kdz.Ereğli " "         | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 5000 m3 |
| İnebolu " "            | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 1800 m3 |
| Pınarbaşı " "          | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 1450 m3 |
| Bozkurt " "            | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 600 m3  |
| Türkel " "             | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 1000 m3 |
| Domanç " "             | 1-İ.H.S.N.B. " "           | 500 m3  |

1- Bu işe ait şartname hergün mesai saatlerinde Ankara Eymenoglu'daki Fabrikamızdan temin edilir.  
2- Teklif verme süresi 22 Mayıs 1980 günü Saat 14.00'e kadardır.  
3- Postadaki vaki gecikmeler dikkate alınmaz.  
4- Fabrikamız 2490 sayılı Kanuna tabi değildir.

(Basın: 13989 - 516)

cema1  
süreya  
PAÇAL

«Sanat  
değeri»

Elsa Triolet'in birkaç yazısını biraraya getiren küçük bir kitap vardır: "Yazar ve Kitap". Elsa Triolet burada yarıncılardan ve kitabevi sahiplerinden yazıyor; yazarın, toplum içindeki yerini saptama, onu tanıma, yazarların yayıncılara ve kitabevlere karşı birleşerek bir örgüt kurmalarını önerir. Daha da ileri gider, yalnız yayıncı ve kitabevlere karşı değil, gazete ve dergilerdeki sanat eleştirmenlerine karşı da bir çıkış yapma sırasını geldiğini söyler. Çünkü eleştirmenlerin çoğu

anlık etkilerle göre davranmaktadır; onların değer yargıları da kitapçı vitrinleri gibi her gün değişmektedir. Hatta kimi zaman vitrinlere göre değişmektedir.

Kötü eleştirmenler yanlış "teşhis"te bulunan hekimler gibidirler. Gününde değeriendirilmemiş, başarı kazanmamış bir yapıtın, iyi bir yapıt da olsa, ilerde hakını alabilmesi çok zordur; açık denize bırakılmış bir şişenin içindeki mektubun şansdır onun şansı. Oysa iyi tezgahlanarak bir kez yerine oturtulmuş yapıtlar için yol açıktır. Okulda yapıt arasında birleşme "aşk evliliği" gibidir. İlk karşılaşma çok önemlidir. Ya birden bağlantı kurulacak, ya da her şey sonsuzca askıya alınacaktır. Tezgahlama işi, kapitalist ülkelerde, bugün birkaç kişinin ya da topluluğun elindedir. Alahim Fransız'ı. Bu kişiler Fransız'da sözeğimi "Amber" Henri Miller'e karşı seçtiğini başarmışlardır. Böylece topluluğun ellerinde ilginç bir silah vardır: "Sanat değeri". İstededikleri her yapıtın başarısını engellemek için ona takacakları kul hakkıdır. "Bu kitapta sanat değeri yok efendim!" diye kesiyor atarlar. Oysa, "Amber" Henri Miller'in yapıtlarına

karşı seçtirmişlerdir işte.

Sanat değeri... Yazısını buraya kadar özetlediğimiz Elsa Triolet bu deyimini yapıtların değerlendirilmesinde genellikle kötüye kullandığını söylüyor. Çok kez de büyük yanlışlara yol açtığını.

Gerçekten de, sanat değeri hiçlenmiş, ama sonradan bunun böyle olmadığını anlaşılmış nice yapıt var. İsterseniz Aziz Nesin'i ele alalım. Aziz Nesin bugün kendini her yönüyle kabul ettirmiş büyük bir yazar. Ama yirmi yıl önceye kadar onu edebiyatçı olarak görmeyen yapıtların bir sanat değeri taşıdığına inanmayan çok kişi vardı. Aziz Nesin kendi ülkesinde sanat değerini kabul ettirebilmek için çok çetin bir savaş vermek zorunda kalmıştır: Yabancı ülkelerde ödülleri aldıktan, değerini dışarda kanıtlandıktan sonra Türkiye'de gerçek yerine oturmuştur. Değerliyse, biraz da taklit yoluyla, aktarılmış yoluyla benimsemiştir bir onu. Aziz Nesin'in yapıtlarında tartışılan sanat değeri neydi acaba?

1935'te Paris'te açılan Uluslararası Yazarlar Kurultayı'nda bir bölük Fransız yazarı, Henri Barbusse'ye söz vermesine karşı çıkmışlar-

dı. Aralarında Andre Malraux'un da bulunduğu bu yazarlar, Barbusse'nin yapıtlarının sanat değeri taşımadığını, bunun için de onun Uluslararası Yazarlar Kurultayı'nda Fransız'ı temsil edemeyeceğini ileri sürmekteydiler. Ama aynı Malraux, Barbusse'nin cenaze töreninde az kalmasını kaybolacaktı.

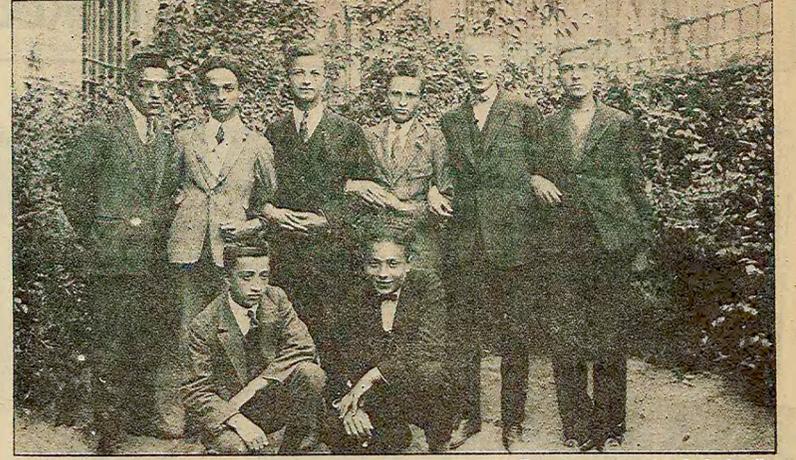
Diyeceğim, sanat değeri konusu dikeni bir konudur. Başka büyük bir yazar da Henri Barbusse'nin "Ateş"i için "dünyanın en yararlı kitabı" demişti. Bir kitap en yararlı kitapsa, üstelik romansa, onun sanat değeri konusunda böyle kestirime iafardan kaçınmak gerekir.

Zaman da çok şeyi değiştiriyor. Eugene Sue'nün "Paris Esranı" bir zamanlar değersiz bulunuyordu; küçümseniyordu. Onu küçümsenmiş yazarların çoğu bugün unutulmuş durumda. Ama "Paris Esranı" okunurluğunu sürdürüyor. Yüz yıl aşım gelmiş böyle bir yapıt için "sanat değeri mi?" diye kestirip atabilir miyiz? Faulkner'e göre, Steinbeck sadece bir röportaj yazardır. Elbet, Faulkner, bu kanısını açmaklarım Steinbeck'in çalışmaları umursamadığını anlatmak istemişti.

Yahya Kemal, Servet Fünuncuların şürlerinin öğreniciler için kaleme alınmış şeyler olduğunu söylemişti. Geçende bir yerde gözüme ilişti bir yazar, Norman Mailer'in iyi bir yazar için gerekli oluşundan geçmediğini ileri sürüyordu. Sartre de, ünlü çatışmada, kendi yapıtının, kimi yerlerini sökmek için Camus'a "zor" geleceğini söylememiş miydi?

Ben Ahmed Arif için o ilk yazıyı yazdığım zaman (1968), türlü tepkilerle karşılaşım. Özel görüşmelerde suçlandım. Ad da verim isterseniz. İlhan Berk bir ara benim Ahmed Arif gibi kötü şairlere alkış tuttuğum gerekçesiyle küsmüştü bana. Ama Ahmed Arif de öyle. O da, kendi deyişle, "birtakım heragle şairlik payesi verdiğim için" tutuluyordu bana. Nevzat Üstün son yıllarda Ahmed Arif'i çok seviyordu. Ama o dediğim yazı çıktıktan sonra birkaç kez gelip imalafalar etmişti: Ahmed Arif'i böylesine tutmamın "etik bir nedeni" olamaz mıydı acaba?

Hemen ekleyeyim, geçende İlhan Berk'e "Papirus" için bir konuşma yaptık. Ahmed Arif üstüne yargısını değiştirmiş.



Sait Faik'i ise sıralarında arkadaşları ile

"Alemdağ'da var bir Sait..."

Latif Polat

"Balık tutmak, kahvehane oturmak, yanında çok sevdiği köpeği insan tanımak, Beyoğlu'nda bir aşığı bir yuharı dolanmak, arada çemek, hikayeye yazmak, velhasıl hiç bir şeye bağlanmadan avare gezmek bütün gün. İşte ben böyle bir hayattan zevk alırım, buna yaşamak derim."

Bu adam Sait Faik'tir. Sait Faik Abasıyanık... Onun yukarıda söylediklerini sıradan biri söylese ve bu söylediklerini yapsa, hiç çekinmeden "ipini koparmış serseri" diye damgalayabiliriz. Ama bu sözlerin sahibi "Bi insanı sevmekle başlar her şey" diyecek kadar insan sevgisiyle yoğrulmuşsa, kırk sekiz yıla yıla süğün kısa yaşamında kötülük deryasından bir damla olsun nasibini almamışsa, kötüye başlamış bir küçük çocuğun iyimserliğiyle içimizi ısıtan, "insan sevgisi" dağıtan bir büyük yazar, bu sözlerle görüldüklerinden daha derin anlam taşır.

ni iclerinde duysalar, değil insan yaşamına son vermek birbirlerine yan gözle bile bakamaz gençlerimiz.

Sait Faik bir rind midir? Yaşamın keskin çelişkileri karşısında ilgisiz ve tarafsız bir Sait mi oluruz? Bazılarının tanıtımaya çalıştıkları gibi "boşvermiş" bir insan mıdır o? Bu soruların yanıtını, sanat ve edebiyatın işlevi konusunda sözleriyle veriyor Sait Faik:

"İnsanoğlu'nun en büyük savaşı zalimliğe karşı açılmaktır... Edebi eserler insanı yeni ve mesut, başka, iyi ve güzel bir dünyaya götürmeye, kurmaya yardım etmiyorlarsa neye yarar? Her edebiyatta insanın kendi kendisine soracağı ilk sual şu olmalıdır: İnsandan ne bekliyoruz? İhincisi nispeten daha önemsiz olmak beraber şudur: İnsanın ne gösteriliyor?"

Yazarın aynası yaratığı tiplerdir diyebiliriz. Çünkü tüm karakteristiğiyle bu tipler olumlu ve olumsuz özelliklerini sombellendirir. Yazarlar, bu tiplere yükledikleri roller ve verdikleri önem ile seçimlerini ne yana yaptıklarını gösterirler. Gogol'de, Çehov'da izleyebildiğimiz bu özellik Sait Faik'te de net bir şekilde kendini gösterir. Sait Faik'te onlardan farklı olarak bu öykü kahramanlarıyla kendisini özdeşleştirmeyi izleyebiliriz. Gözümüzün önüne onun öykülerindeki kahramanları getirin: Can çekmiş düğün balığı, "hişt, hişt" diye se veren doğa, ketenhelvacı, cin gibi Yani Usta, Tüneldeki kara bacaklı çocukta, Sait Faik'e rastlamamak mümkün müdür?

O, küçük insanların iç dünyalarını, ilişkilerini, acılarını ve sevinçlerini ele alırken kötüye karşı iyinin, çirkinin karşı güzeline, acıya karşı sevincine, nefrete karşı sevgisine, eğitime karşı başını dik tutma onunun yanında saf tutar.

"Su insanlara hiç bir şey çok değerlidir" diyebilecek kadar engin bir gönül zenginliğine sahip olan "Sevgi Öğretmeni" Sait Faik Abasıyanık'ı, insanlara her türlü zulmü az-bulanların dünyasından selamlıyor ve şu sözleriyle bir kez daha anıyoruz: "Sevmek, bir insanı sevmekle başlar herşey..."

Behçet Necatigil'in son şiirleri «Söyleriz» yayınlandı



Geçen yıl yitirdiğimiz değerli ozan Behçet Necatigil'in son şiirleri "Söyleriz" adıyla yayımlandı. Necatigil "Söyleriz" de yer alan şiirlerin bir bölümünü sağlığında düzene koymuş, kitaba adını veren şiir seçimini de kendisi yapmıştı. Kitabı basma hazırlayan Necatigil'in yakın arkadaşı Kamuran Sıpcı, ozanın son iki yılda yazdığı şiirlerden bazıları seçip bu yapıta kattı. Şiirler ayrıca, Necatigil'in yazıp adlarını koymaya sonraya bıraktığı şiirlerini de "Başlık Konulmayan Şiirler" diye ayrı bir bölümde topladı.

Aşağıda, okurlarımıza ozanın son şiirlerinden olan "Şairler"i sunuyoruz:

**ŞAIRLER**

Ne gördükse iyi kötü Ömür biter biz hala Söyleriz.

Ne varsa şu dünyada Türlü görüntüler Gelsek de sonuna Söyleriz.

Bazen boş günler Geçer birden doluca Söyleriz.

Ne biter Ne kalır geçmiş kitaplarda Ötmeden sonra da Söyleriz.

23 Mayıs tarihine kadar sürecek olan ve bazı sanat dallarında açık oturumların düzenleneceği...

DGSA Kültür Şenliği başladı

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Öğrenci Temsilciliği ve okulun kültür kollarına oluşturulan bir yarıkurul tarafından programlanan geleneksel DGSA Kültür Şenliği pazartesi günü başladı.

Şenliğin ilk günü açılış konuşmaları, koro ve halk oyunu gösterileri yapıldı. Ayrıca "Yüksek Öğretim Kurumlarında Demokratikleşme Sorunu" konulu bir panel düzenlendi. İkinci gün, halk oyunu ve kısa belgesel filmlerin gösterileri ile "Geçtiğimiz mevsim filmieri" konulu açık oturum izlendi.

Şenlik bugün 12.00'de Şiir Yarışması ödül töreni ile devam edecek, 15.00'de ise İstanbul Belediye Konservatuvannın Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Armoni topluluklarının konserleri izlenebilecek.

23 Mayıs tarihine dek sürecek DGSA Kültür Şenliğinde önmümüzdeki günler içinde plastik sanatlar, karikatür konularında ve "Sanatta Gerçekçilik Sorunu" üzerine açık oturumlar düzenlenecek, film ve halk oyunu gösterileri de sürecek. (Şenliğin programlarını yarından itibaren "Günün Sanat Olayları" köşesinden izleyebilirsiniz.)

«MILLİ KÜLTÜR SEMİNERİ VE SANAT ŞENLİĞİ» BUGÜN BAŞLIYOR

Kültür Bakanlığının desteğinde Aydınlar Ocağına düzenlenen "Milli Kültür Semineri ve Sanat Şenliği" bugün İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde başlayıyor.

Saat 20.30'da minyatür, ebru, tezhip ve fotoğraf sergisinin açılışından sonra, 21.00'de AKM Konser Salonunda Aydınlar Ocağı Genel Başkanı Prof. Dr. Salih Tuğ'un açılış konuşması ve Bakanlık Müsteşarı Emin Bilgili'nin konuşmaları izlenecek. 21.30'da ise Klasik Türk Müziği konseri başlayacak.

Cumartesi günü akşamına dek sürecek olan programa dahil oluşturan "Kültür ve Sanatımızda Yabancılaşma" konulu seminer ise yarın sabah 09.30'da açılacak, bu seminerin sonuç bildirisı cumartesi 14.30'de açıklanacak. Şenlik süresince perşembe 21.00'de folklor gösterileri, cuma 21.00'de halk müziği örnekleri, cumartesi 21.00'de de Klasik Türk müziği konseri izlenebilecek.

Aydınlar Ocağından yapılan yazılı açıklamada seminerin amacı şöyle açıklanıyor: "Önce milli kültürümüzde yabancılaşma ve yozlaşmanın temellerinin ihm atılmalarımıza tespitli he ilkelimiz kökünü tüye sürükleyen kültürel yozlaşmanın kurulumun çareleri belirlemeye çalışılacaktır."

Günün sanat olayları

S.Eyuboğlu ikilisinin SURNAME adlı belgeselleri ile Aziz Albak'in ÇİNİ adlı belgeseli gösteriliyor.

İSTANBUL Fransız-Kültür Merkezinde 19.00'da Peter Brook'un kadın yazar Marguerite Duras'ın romanından uyarıyarak yaptığı MODERATO CANTABILE (1960) sunuluyor.

ANKARA ODTÜ Uluslararası 2. Sanat ve Kültür Şenliğinde bugün üç tiyatro gösterisi var. Mimarlık anfsisinde 13.00'de AİTİA Topuluğundan "Mutemet Ali Rıza Beyin Yaşamı Hakkında Hikayesi", 15.30'da İst. Üniv. Tiy.-Top.'dan "Kürşun Zehirlemesi" adlı oyunu ve İTÜ Tiyatro Kulüdü'nden Brecht'in "Kurala Kural Dışı" oyunu. 19.00'da U-3 salonunda "Sarışın Aşk" adlı film izlenebilir.

ANKARA Fransız Kültür Merkezi, düzenlediği Jean Cocteau Şenliği çerçevesinde bugün 20.30'da KORKUNÇ ANA-BABALAR (Les

Parents Terribles) adlı film sunuluyor. 1948 yapımı filmde Jean Marais ve Josette Day başrolde.

**TOPLANTI**

İSTANBUL Sinema-TV Enstitüsünde, Münih ve TV ve Sinema Yüksek Okulu ile işbirliği içinde bir "TV Tekniği Semineri" düzenlendi. 14-21 Mayıs arasında okul öğrencileri için yapılacak semineri Prof. Dr. Johannes Müller ve Kenan Ormanlar yönetiyor.

ANKARA Sanat Sevenler Derneğinde bugün 18.00'de Nevit Kodallı'nın "Süleymaniye Ses ve Işık Düzeni" konulu bir müzikli söyleşi toplantısı var.

**KONSER**

İSTANBUL Filarmoni Derneğinde 18.00'de Güzin Gürel, Schubert'in liedlerini seslendirecek ve açıklamalarda bulunacak.

ANKARA ODTÜ Şenliğinde 14.00'de Seminer Salonunda Faruk Güvenc'in örnekli müzik semineri izlenebilir.

Sabahattin Kudret adına düzenlenen toplantı ilgi gördü

Tanınmış ozan, öykücü ve tiyatro yazarı Sabahattin Kudret Aksal adına geçtiğimiz cumartesi günü AKM'de düzenlenen toplantı büyük ilgi gördü. Aksal adına düzenlenen bu toplantıya konuşmacı olarak Oktay Akbal, Selim İleri, Kemal Bekir, İlhan Berk, Necati Cumah, Dinçer Sümer, Gülşin Kutlu, Sevgi Sanlı, Recep Bilginer ve Doğan Hızlan gibi yazar ve tiyatro sanatçıları katıldılar. Toplantıda Sabahattin Kudret Aksal'ın sanatı, sanatçı kişiliği, edebiyatımızdaki yeri, yazar dostlarıyla anıları anlatıldı, şiirlerinden örnekler okundu ve oyunlarından bazı sahneler sergilendi.

Bilindiği gibi Sabahattin Kudret Aksal bu yılki Yeditepe şiir ödülünü almıştı.

HABER YORUM, MAGAZİN

Referandumu gerek yok

İKİ DEĞİL BEŞ KANAL BİRDEN OLSUN

Geçtiğimiz hafta renkli yayın ve ikinci kanal üzerine yapılan panelde konuşmacılar ikinci kanalın lüks olacağını, ikinci kanalın izlemeye isteyenlerin yeni bir televizyon almak zorunda kalacaklarını belirtmişlerdi.

İstanbul Sanayi Odası Başkanvekili ise televizyon satışlarından örnekler vererek, bir şeyin ihtiyaç olup olmadığını bakmanın gerektiğini söyledi. Sadece tartışmak için fikir belirttikini, gerçekte herhangi bir fikri savunmadığını tekrarlayan konuşmacı renkli yayın ve TV'de ikinci kanal program

TV'yi gözlerken Yerli filmlerden illallah

TV'de gösterilen yerli filmlerden bu filmlerin oyuncularını bile şikayetçiyken, bunların neden gösterildiğini anlayamıyorum doğrusu. En son geçen cuma tahammül etmek zorunda kaldığımız "Ehveda" isimli filmde hostanın, bu filmi zevkle izleyen kaç kişi vardı acaba? Anlatılan, yerli filmleri TV'nin birçok programında olduğu gibi sırf zaman doldurmak amacıyla gösteriliyor. Ama, bence seçiriyse bu zehra'yı yatanlar yerli film yerine kendileri boy göstermeleri ekranda daha ilginç olur. Ya da yerli film izleyen seyircilerin filmi gösterilen örneğin bir "Ehveda" filminden daha azlık sahneleri karşılasaydı.

İzmit'ten Buthan Altıparmak.

ET YİNE UZMANLARCA TARTIŞILACAK BİZ SEYREDECEĞİZ

Tatlı Çarşamba yine müzik oldu

Çarşamba yine tatsız. Eğer sporsever değilseniz Ergun Uçucu'nun "Uykudan Önce" programını izledikten sonra haberleri alıp uyuylabilirsiniz. Çünkü son anda yapılan bir değişiklikle 20.40'da yayımlanması gereken "Tatlı Çarşamba" yine yayından kaldırılarak yerine TV'nin tozlu arşivlerinden bir müzik programı kondu. Bu kez gerekçe de aşılandı. "Eğer Tatlı Çarşamba oynarsa geç saatlere kalır". Bu izleyiciyi geçe yansımdan sonra sarkan programlar seyretilmedi sanki. TV yetkilileri Tatlı Çarşamba'nın önümüzdeki hafta oynayıp oynamayacağı konusunda da bir bilgi vermediler. Suna Pekuysal ve Aysegül Atik bir de programlarının başına gelenleri oynasalar...

**TATLI ÇARŞAMBA**

İzleyicijeye unutturulmaya çalışılan "Tatlı Çarşamba" eğer son anda yayından kaldırılmıyaydı bu hafta namın evine görününcün gelisi-ni seyrededektik. Suna abla, bitün dostlarıyla birlikte evi ve Aysegül'ü hazırlar. Aysegül'ün hazırlanmasında bitün mahalle yardımcı olur. Nihayet görücü gelir ve olaylar beklenmedik şekilde gelişir.



19.15  
Köy Kahvesi

MEHMET SEYDA/Roman ÜSÜTÜKLER 44

Oraya diz çökerek ağlamaya koyuldu...

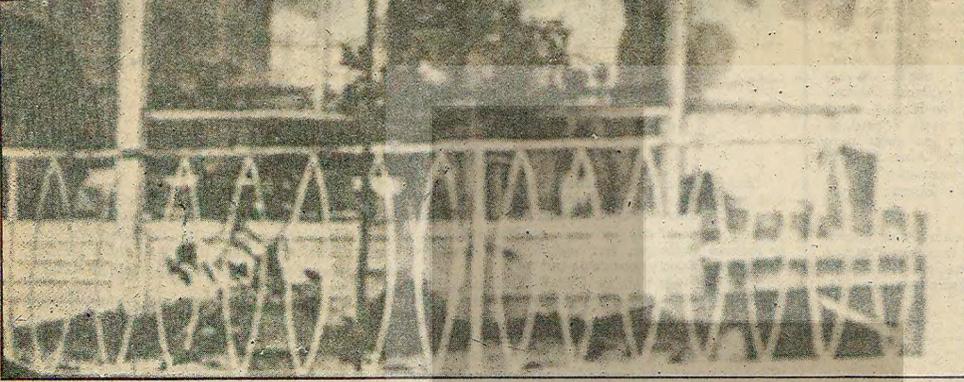
— Ne demek o?  
— Sözüme ona cinayetler işlediniz Kalbimi basam ki, aşında reklamcıktır işi...z. Kimse'nin burunu bile kanatmadınız. Söyle, saklama, nerede ortopedik işyerimiz?  
Genç çocuk iyice affalması, ona ağzı açık bakarmıştı. Kendine gelebildiğini kekeleyordu:  
—Ba.. ba.. bana.. ad.. adınız.. söyleyebilir misiniz?  
Ünlü Pehlivan kendini tanıttı:  
—Hırtoğlan, öbir adıyla Calk Kamber'dir benim adım.  
Oğlan başını öne eğip, yazıklarcasına mırıldandı:  
— Şimdi anladım.  
Görünüşte, on altı, on yedi yaşlarında falandı. Ama göz göre göre, sanki birdenbire kocadı, suyu çekildi, buruştu, beli büküldü, dişleri döktüldü ve yaşlandı. Anlatırlar; bir zamanlar Koroğlu da böyle olmuş. Çamhbel'de Kırat'la birlikte içtikleri abı-hayat'ın etkisi kalmayınca, ya da, tüfek bulunup, mertlik bozulup Çamlıbel yiğitleri kuran kırana girince, Ayvaz'ı, Demircioğlu'nu, dellek deli Hasan'ı al kanlar içinde yere serilmiş görünce, kartal gözlerinin gücü kaçmış, büyüsi uçmuş, benzi kılı kesilip koca gövdesi birden çökmüş.  
Tuvaletlere bakan kadın:  
—Bunca yedirdip içirdiklerim gözüme dizine dursun pis oğlan, demek bent aldatmı! diye bağırdı. Ben seni su katılmadık bir gangster bellemişim. Kalbimi ve şurada, su aşığılık işte biriktirdiğim paracıklarımı emrine vermişim. Gözüne girme için, nerdeyse içimi yalamsım. Bundan sonra alırsın hava, şimdiden benim kucumu yala!  
Oraya diz çökerek hingir hingir ağlamaya koyuldu. Uğradığı korkunç düşkünlüğü görmeye değermi.  
Oğlan konuşmak, derdini anlatmak istiyor, ama

gırtlığından mızır bir kocakarnın anlaşılmasız hırıltılarından başka ses geliyordu. Ki, bu da ayne göni...neye değfer bir başka sahne oluşuyordu...  
Pehlivan pehlivanı, dedektifler ve ajanlar sultanı yeni bir kestride bulundu:  
— Yavrum, ben bilmem Tanrı bilir, belki bu işin patronu da sensindir.  
— Ne münasebet?  
— Ne münasebet mi? Şimdi ayvayı yedin, Bakšana, renkten rene, kılıktan kılığa giridin!  
Hırtoğlan böyle dedikten sonra slahını çekmişlerdi, Sifonun telini iki kez hafif, iki kez hızlı çekmişler, açılan kapaktan içeri girmişlerdi. Burunlarına çarpan koku lağım kokusu değildi, bayığı misk ve amber kokusuydu. Ölerine sayısız kapılar bitmez tükenmez basamaklar çıkıyordu. Aşağıya doğru indikçe, izledikleri yol hem daha çok işiyor, hem daha çok genişliyordu. Sağda solda şaşılmasayaratırlar göze çarpıyordu. Bunlar yan insan, yan hayvan biçimindediler. Şık giyimli ve gösterişli yan hayvanlar, partal kılıklı yan insanların sırtına biniyorlardı. Öküz boynuzlu adamlar, kulucka altından yeni çıkmış civcivlere saldırmaktaydı. Civcivler ciyak ciyaktı. Ötede, azgın bir köç, bir kuzni ile çiftleşiyordu, Kırbacını şaklatınlara, çanak yalayanlara, kühah kaparlara ve kılhanlı sallayanlara rastlanıyordu. Dalkavuklar, her zaman ve her yerde oldukları gibiydiler, el pençe divandılar, iki bükülmüçler.  
Sorumlu Pehlivan sordu:  
— İşyeriniz uzaktaki mı, nerede?  
Kocamış oğlan daha aşağısını gösterdi:  
— Cehennemim dibinde.  
Çevrelerindeki yan hayvan, yan insan yaratıklar gittükçe seyrelişmiş ve giderek hiç kalmamıştı. Artık iyiden iyiyi kocakarnlaşmış oğlan doğru söylemişti. Çünkü merdivenler cehennemim dibine iniyordu. Az gittiler, az gittiler, dere tepe düz gittiler, nice gittiklerini bilemediler. Birden, uçsuz bucaksız bir alana girerlerdi. Alanın duvarlarına çepeçevre çengeller takılıydı. Bu çengeller insan gövdelerinden kesildiği sanılan çeşitli organlar asılıydı. Vernik, cila, boya kokusu genizleri tikiyor, canllar güçlülük soluk alıyordu. Daha ilerde, toprak altında, bakır kapaklı kazanlar kaynıyordu. Kazanlardan yeşilimtrak renkte bir buğu çıkıyordu. Kılı hayrettir, dehşettir, vahşettir.

BÜTÜN YÖNLERİYLE

# 12 MART

YAŞAYANLAR 3. BÖLÜM  
ANLATIYOR 12



Binada kimlerin bulunduğu bilinmiyordu. Gazeteler evdekilerin Cihan Alptekin ve Nahit Tören olduğunu tül perdelerin arkasında silüetlerinin görüldüğünü yazıyordu.

Örgütün bütün evleri açığa çıkmıştı. İstanbul'daki taraftarlarının bir kısmı yakalanmış, ötekilerle de bağlar kopmuştu. Çayan'ın çocukluk arkadaşı da evine kabul etmemişti Gidebilecekleri hiç bir yer yoktu.

Maltepe'de kısırılan 2 gerillacı bir kızı ellerinde rehin tutuyor

# KORKUNÇ BEKLEYİŞ



Kendilerini kuşatan güvenlik kuvvetlerine karşı girdikleri evin kızını kalkan yapan 2 gerillacı, sabaha kadar teslim olmadı

Olay 31 Mayıs günü gazetelere yansdı. O günün gazeteleri, sayfa larının büyük bir kısmını operasyon hazırlıklarına ayırıyordu.

Sibel Erkan: «Hüseyin Cevahir, 'Bize biraz su verin' dedi. Ben de buzdolabını göstererek su orada diye döndüğümde, Mahir Çayan' kalacaksınız, gitmeyeceksin!' dedi.»

# Çaresizlik içinde daldıkları evde, Sibel Erkan'ı rehin aldılar

**Kapıdaki bekçiyi vurarak kaçan Çayan ve Cevahir'in peşine halk takıldı Peşlerinde koşan kalabalığı durdurmak için havaya ateş ettiler. Silah sesini duyan inzibatlar da peşlerine takılınca, çaresizlik içinde bir eve daldılar**

28 Mayıs 1971 günü saat 14.00 sularında Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir THKP-C'nin Erenköy'deki evine geliyordu. Birden durdular. Evin önü polis doluydu. Biraz önce aynı eve gelen Ulaş Bardakçı ve Rüçhan Manas yakalanmışlardı. Hemen oradan uzaklaştılar. Örgütün bütün evleri açığa çıkmıştı. İstanbul'daki taraftarlarının bir kısmı yakalanmış ötekilerle de bağları kopmuştu. Gidebilecekleri hiç bir yer yoktu.

Örgütün bazı eylemlerine yardım eden ve Ankara-İstanbul arasında haber taşıyan bir arkadaşlarının evini hatırladılar. Mahir Çayan geçmişte İstanbul'a gelince çoğunlukla bu çocukluk arkadaşının evinde kaldı. Hemen oraya gittiler. Bugün 1. THKP-C davasında yargılananlardan hâlâ THKP-C'nin eylem çizgisinin doğru olduğunu iddia eden tek kişi olan bu çocukluk arkadaşı o gün Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir'i evine almayı reddetti.

Bu durumda gidebilecekleri tek yer kalmıştı. Bingöl Erdumlu'nun annesinin yazlık evi. Bu ev yazları kiraya veriliyor, kısım boş oluyordu. Bingöl Erdumlu'nun eski eşinin Ferenyolu'ndaki evine giderek kendilerini yazlık eve götürmesini istediler.

**GİDEBİLECEKLERİ TEK YER AÇIĞA ÇIKMIŞ BİR EVDİ**

MALTEPE Rıhtım Caddesindeki eve geldiklerinde anahtar kapıya uymadı. Yan pencere-nin camını kırarak eve girdiler. O gece orada kaldılar. Ama bu evde uzun süre kalamazlardı. Yer bulabilmek umuduyla örgütüne ilişkin olan bir subayın evine gittiler. Subay evde yoktu. Kardeşi de onları saklayamayacağı söyledi. Maltepe'ye döndüler. Mete Has ve Tahir Aksoy'un kaçırılmasından edilecek fidyeyi 150 bin liraya Ankara'ya gönderdiler. O gece de Maltepe'deki eve kaldılar başka çareleri



Olayı duyan birçok İstanbullu Maltepe'ye gidiyor ve evin çevresinde merakla bekliyorlardı.

yolu alt geçidine geldiler. Yol boyunca peşlerinde topluluğun giderek artması karşısında ara sıra havaya tarama ateşi açıyorlardı. Bir taksici çevirmeye çalıştıysa da başarısız oldu. Alt geçitten önce Mahir Çayan geçti. Hüseyin Cevahir bu arada durmuş havaya ateş ediyordu. Yerde çantayı aldı, ama sapı kopmuştu. İçinde makinalı tabanca mermiler ve Elrom'un üzerinden çıkan bazı belgeler olan çantayı bırakıp koşmaya başladı. Mermiler yerlere saçılmıştı.

**ÇİFTLİK CADDESİ, BOSTAN SOKAK Kartal Sokak ve Tarla Sokağında geçerek Orhangazi Caddesine çıktılar. Heyecan ve uzun koşuşturma onları iyice yormuştu. Peşlerinde kalabalığın bir kısmı takipten vazgeçiyor, ama hemen yerlerini yenileri dolduruyordu. Hele çocuklar, onlar için bu bir oyundu ve hep en önde olmak istiyorlardı.**

**İNİZBAT ERLERİ DE PEŞLERİNE TAKILIYOR**

AGDAT Caddesiyle Orhangazi Caddesinin keşistiği yerde bir grup inzibat asubay ve erinin beklediğini gören Çayan ve Cevahir sarıldıklarını sandılar. Hemen yandaki koruya daldılar. Peşlerinden sivil halk ve çocuklar da koruya dalmıştı. Artık ne onlar ateş edebiliyorlardı ne de şaşkınlık içinde takibe katılan inzibatlar.

**ÇARESİZLİK İÇİNDE BİR EVE DALDILAR**

ALKONDAN çevre evlerden birinin alt katına girdiler. Evde kadın ve çocuklar vardı. Silahlarını doldururlarken, evdekilere "çıkın" dediler. Pencereden baktıklarında evin çepeçevre askerlerle sarılmış olduğunu gördüler. Alt kat savunmaya elverişli değildi. Üst kata çıkmaya karar verdiler.

Olaya katılan bir inzibat asubayı Savcılık ifadesinde şöyle diyor:

"Plajyolundan koşarak geldim. Binbaşı Dinçer Erkan'ın bahçe duvarından atlayıp birinci katın balkonuna çıktılar ve balkonun camını kırarak içeri girdiler... Bahçe duvarının kenarındaki sette mevzi aldım. O sırada birinci katta bulunan iki kadın koşarak evden fırlayıp bahçeye çıkmışlar ve birbirlerine sarılmışlardı. Elimdeki tomsonla mevzi aldığım yerden birinci katta taradım. Bu ateş ettiğim yer evin arkası idi, şarjör biter bitmez yeni şarjör takarak evin duvar kısmından ön kısma geçtim ve yine duvarı siper alarak bu defa birinci katta ön taraftan taradım. Bir şarjör de orada boşalttım. Ben bu şarjörleri boşaltmaya kadar bana cevap vermediler. Ben şarjör değiştirdiğim sırada... üst kata çıkmışlar."

**ÜST KATIN KAPISINI KIRIP GİRDİLER**

ÜST katta kapıyı kırarak girdikleri dairede Sibel Erkan, annesi ve erkek kardeşi ile karşılaştılar. Çevreye toplanan kalabalığın gürültüsünden ve silah seslerinden iyice korkmuş olan Erkanlar karşılıklı ellerinde silahla Çayan ve Cevahir'i görünce ne yapacaklarını şaşırıyor. Sevim Erkan ifadesinde bu anı şöyle anlatıyordu:

"Devamlı silah sesleri duyuyordum. Sonra cam kırılması sesleri işittim. Çocuklarım a man yavrum balkona çıkmayın belki kurşun isabet eder dedim Sibel ve Tamer'i alarak antreye geldim... Bir ara Sibel kapıya giderek zinciri taktı. Biraz sonra da kapının zili çalmaya başladı. Ancak biz açmadık... Yatak odası penceresinden kapımızın zili-nin çaldığını, korktuğumuzu söyleyince oradan bir inzibat asubayı ve bir polis 'korkmayın daireyi terkedin' dediler. Nasıl terkedeceydim kapıdan girmek istiyordum" dediğinde yine aynı şeyleri tekrarladılar. Ben de hırsla pencereyi kapattım, çocuklarla birlikte dairemizin ön salonuna geldim. Bu sırada eli steni iki şahısla karşılaştık. Çok korkmuş ve heyecanlıydım. Aman kardeşim evde her şey sizin olsun yeterki bize bir şey yapmayın bize müsaade edin' diye yalvar-

dim. O sırada birisi 'Size bir şey yapmayacağız, çıkan' dedi. Kapıdan önce oğlum Tamer çıktı. Biz ikimiz içerideyken biri 'bize biraz su verin' dedi. Ben de buzdolabında su olduğunu söyledim. Dışarı çıkmak üzereydik. Bu sırada Sibel buzdolabını göstermek için hafif dönünce kapıyı arkadan kapattılar. Kızım Sibel'i içeride bırakmışlardı. Merdivenlerden inerken Sibel'in bağırmasını ve ağlamasını duyuyordum. Dışarı çıkıp orada bulunanlara 'kızım içeride kaldı, ne olursunuz onu kurtarın' diye yalvardım."

Sibel Erkan da rehin alındığı anı şöyle anlatıyordu:

"Antrede bulduğumuz sırada Hüseyin Cevahir bize su verin dedi... Bu sırada kapıdan çıkmak üzereydik. Annem ve küçük kardeşim çıkmışlardı. Ben de buzdolabı şurası, su orada diye döndüğümde Mahir Çayan daire kapısını üzerine kapatarak sen burada kalacaksın, gitmeyeceksin dedi."

Sibel Erkan'ın rehin alındıktan sonra Çayan ve Cevahir bu eve kalmaya karar veriyor. Evin kapısı ve pencerelerini çamaşır makinesi ve çeşitli eşyalarla tahkim ediyorlar.

Maltepe'de kısırılan 2 gerillacı bir kızı ellerinde rehin tutuyor

Olayı duyan çok sayıda İstanbullu Maltepe'ye gidiyordu. Sibel Erkan'ın rehin alındığı gün olan 30 Mayıs günü öğleden sonra binanın çevresini binlerce kişi doldurmuştu.

Yarın: Askeri kuşatma ve kurtulma çabaları yaptıkları konuşmalar

| Televizyonda bugün |                              |
|--------------------|------------------------------|
| 17.00              | BÖLGESEL HABERLER            |
| 17.05              | AKŞAMA DOĞRU                 |
| 18.00              | HABERLER                     |
| 18.05              | SINAVA DOĞRU                 |
| 18.50              | LASSIE                       |
| 19.15              | KÖY KAHVESİ                  |
| 19.50              | UYKUDAN ÖNCE                 |
| 20.00              | HABERLER                     |
| 20.40              | MÜZİK PROGRAMI               |
| 21.15              | AVRUPA KUPA GALİPLERİ FINALI |